

СРЕДНО УЧИЛИЩЕ „РАЙЧО КАРОЛЕВ” – ГАБРОВО

5300 Габрово, адрес: ул. "Любен Каравелов" 48, България
тел.: 066/807087; факс: 066/808461; e-mail: sou_rkarolev@mail.bg

УТВЪРЖДАВАМ
ДИРЕКТОР:.....
Снежана Сидерова

**ПРАВИЛНИК
ЗА ДЕЙНОСТТА
НА
УЧИЛИЩЕТО
ЗА УЧЕБНАТА 2018/2019 ГОДИНА**

Настоящият план е приет с Решение № 5 от заседание на Педагогическия съвет
с Протокол № 11 от 12.09.2018 година

Глава първа

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Раздел I

Общи положения

Чл.1. (1) Средно училище „Райчо Каролев” - Габрово е общинско училище.

(2) В СУ „Райчо Каролев” – Габрово се създават условия за непрекъснато образование на учениците от I до XII клас за общообразователна подготовка, като същевременно се възпитават в уважаване на законите на страната, правата на другите, техния език, религия и култура.

(3) СУ „Райчо Каролев” е средишно училище.

(4) С оглед подобряване качеството на образованието от 01.01.2012 г. в СУ „Райчо Каролев” – Габрово е въведена целодневна организация на учебния процес. Включени са всички ученици, които пътуват от други населени места и учениците, които посещават групи ЦДО от I до VIII клас. Часовете от блок А – обяд, отдых и физическа активност се провеждат от 11:00 до 14:00 ч. в стаята за дейности по интереси на 3 етаж, спортните площадки в двора или във физкултурните салони. Учениците обядват в училищния стол под ръководството на учители. Часовете от блок В - самоподготовка се провеждат в определените класни стаи за всяка ЦДО. В зависимост от потребностите на учениците се осигуряват консултации с учители-специалисти. Часовете от блок С - занимания по интереси включват участие в занимания, които са пряко свързани с часовете по ЗП/ООП/, ЗИП/ИП/ и СИП/ФУЧ/. Провеждат се в стаята за дейности по интереси на 3 етаж, в кабинета по безопасност на движението или в Заседателната зала на училището на 2 етаж. Учителите на групи ЦДО работят по изготвени годишни разпределения, което включва и график на учебното време.

(5) СУ „Райчо Каролев” - Габрово има право да притежава:

1. Наименование, име, символи, седалище и официален адрес, който съответства на адреса на дирекцията му;
2. Собствен кръгъл печат и печат с държавен герб;
3. Банкови сметки;
4. Номер и шифър по Булстат;
5. Данъчен номер.

(6) СУ „Райчо Каролев” - Габрово има право да:

1. Притежава и придобива собствено движимо и недвижимо имущество и да се разпорежда с него;
2. Се разпорежда самостоятелно с бюджетните си средства;
3. Определя вътрешната си структура, организация и дейност;
4. Подбира кадрите си;
5. Избира начина на приемане на учениците в съответствие с нормативните актове;

6. Определя организацията, методиката и средствата на обучение и възпитание според законовата база;
7. Издава документи за завършен клас и степен на образование.

(7) Като юридическо лице СУ „Райчо Каролев” - Габрово се представлява и представя от директор, чиито права и задължения се уреждат с този Правилник, за Закона предучилищното и училищното образование, Правилник за прилагане на Закона за предучилищното и училищното образование и други нормативни документи.

(8) Държавните изисквания към училището се определят и формулират със закон.

Училището носи отговорност за:

1. Изпълнението на държавните образователни изисквания, засягащи неговата дейност;
2. Поетите задължения при приемането на учениците;
3. Организацията на пропускателния режим във връзка със създаване на условия за опазване на живота и здравето на учениците по време на обучението и на територията си;
4. Законосъобразното изразходване на бюджетните и извънбюджетни средства и опазването на материално-техническата си база;
5. Извършването на дейности и прояви, които не противоречат на законите в страната, не ограничават правата и свободите на личността или нарушават учебно-възпитателния процес.

(9) Училището полага грижи и осигурява:

1. Овладяване на общите основи и закономерности на човешкото познание;
2. Усвояване на общочовешки и национални ценности, добродетели и култура;
3. Развитие на индивидуалността и стимулиране на творческите заложи на учениците;
4. Духовно, физическо и социално развитие и здравословен начин на живот;
5. Изграждане на свободна, морална и инициативна личност, която като български гражданин уважава законите, правата на другите, техния език, религия и култура;
6. Завършване на определените в Закона за предучилищното и училищното образование образователни степени.

(10) Не се допуска налагането на учениците на идеологически и религиозни доктрини.

Религиозните учения се изучават само в исторически, философски и културен план, чрез учебното съдържание на различните учебни предмети.

(11) Обучението и възпитанието на учениците се провежда на книжовен български език, освен в предвидените в учебния план и други нормативни документи учебни дисциплини;

(12) Учениците ползват правото си на безплатно образование като:

1. Не заплащат такси за училищно обучение в рамките на държавните общообразователни изисквания за държавния образователен минимум – раздел А на учебните планове;

2. Ползват безплатно училищната база за обучение и развитие на интересите и способностите си в рамките на държавните общообразователни изисквания за държавния образователен минимум – раздел А на учебните планове;
3. Учебниците за 8 – 12 клас се закупуват от родителите на учениците;
4. С решение на педагогическия съвет на учениците от социално слаби семейства и ученици в училището, деца на учители, се подпомагат, ако има възможност за това;
5. Учениците получават стипендии или издръжка за сметка на държавния бюджет при условия и по ред, определени от МС.

(13) Всички педагогически и административни услуги, извън държавните образователни изисквания се заплащат при условия и по ред, определен със специфичните икономически правила за осъществяване на дейността на организациите в системата на народната просвета.

(14) Българските граждани, обучавани в училища на други държави, се приемат в училището по реда на Закона за предучилищното и училищното образование.

(15) Правилникът е задължителен за директора, зам.-директорите, учителите, учениците и служителите в СУ „Райчо Каролев“, както и за всички други лица, намиращи се на неговата територия.

Чл.2. (1) Училищното обучение се организира в учебни години, учебни срокове, учебни седмици, учебни дни и учебни часове;

(2) През учебната година учениците ползват есенна, Коледна, зимна, пролетна, Великденска и лятна ваканции.

(3) Учебната година започва на 15 септември и е с продължителност 12 месеца;

(4) Учебните занятия са с продължителност:

1. За първи, втори, трети и четвърти клас – 32 учебни седмици;
2. За пети и шести клас – 34 учебни седмици;
3. За седми, осми, девети, десети, единадесети клас – 36 учебни седмици;
4. За дванадесети клас – 31 учебни седмици.

(5) Учебните седмици са разпределени в два учебни срока.

(6) Продължителността на учебната седмица е 5 учебни дни;

(7) Изключения по ал. 1,2,3,4,5 се допускат само, ако това е предвидено в учебния план или по разпореждане МОН, РУО на МОН и на Медицински контролни органи.

(8) Продължителността на ваканциите и други неучебни дни, се определят със заповед на Министъра на образованието, младежта и науката.

Принудителни ваканции или удължаване на посочените чл. 27, ал. 2 поради епидемии, сериозни аварии, бедствия и др. се определят със заповед на директора, въз основа на заповеди и писма на упълномощените за това институции.

(9) Броят на задължителните учебни часове за една учебна седмица в рамките на учебните планове не може да бъде повече от:

1. Първи клас – 22 учебни часа;
2. Втори клас – 22 учебни часа;
3. Трети клас – 25 учебни часа;
4. Четвърти клас – 25 учебни часа;
5. Пети, шести клас – 30 учебни часа;
6. Седми, осми – 30 учебни часа;
7. Девети, десети, единадесети, дванадесети – 32 учебни часа;

(10) Часът на класа и спортни дейности /модулт/ по физическо възпитание и спорт се включват в седмичното разписание на учебните занятия извън броя на задължителните учебни часове.

(11) Организацията на учебния ден е целодневна от първи до седми клас и включва от 4 до 7 учебни часа.

(12) Целодневната организация на учебния ден се провежда по ред и по начин, съгласно Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО);

(13) Седмичното разписание на учебните занятия се съобразява с психофизическите особености и възможностите на учениците от различни възрастови групи. Седмичното разписание се разработва в съответствие с изискванията на наредба на министъра на здравеопазването и се утвърждава от директора на училището не по-късно от три дни преди започване на учебните занятия за всеки учебен срок.

(14) Продължителността на учебния час е:

1. Първи и втори клас – 35 минути;
2. Трети и четвърти клас – 40 минути;
3. От пети до дванадесети клас – 45 минути, в понеделник – 40 минути.

(15) Почивките между отделните часове са по 10 минути, като се предвижда голямо междучасие от 20 минути след втория учебен час;

(16) Дневен режим:

Понеделник

Час	1 клас 35 минути	Час	2 клас 35 минути	3 – 4 клас 40 минути	5 – 12 клас 40 минути
1 час	08:00 – 08:35	1 час	08:00 – 08:35	08:00 – 08:40	08:00 – 08:40
Голямо междучасие	08:35 – 08:55	2 час	08:45 – 09:20	08:50 – 09:30	08:50 – 09:30

2 час	08:55 – 09:30	Голямо междучасие	09:20 – 09:40	09:30 – 9:50	09:30 – 9:50
3 час	09:40 – 10:15	3 час	09:40 – 10:15	09:50 – 10:30	09:50 – 10:30
4 час	10:25 – 11:00	4 час	10:25 – 11:00	10:40 – 11:20	10:40 – 11:20
5 час	11:10 – 11:45	5 час	11:10 – 11:45	11:30 – 12:10	11:30 – 12:10
6 час	11:55 – 12:30	6 час	11:55 – 12:30	12:15 – 12:55	12:15 – 12:55
7 час	-	7 час	-	13:00 – 13:40	13:00 – 13:40

Вторник, сряда, четвъртък, петък

Час	1 клас 35 минути	Час	2 клас 35 минути	3 – 4 клас 40 минути	5 – 12 клас 45 минути
1 час	08:00 – 08:35	1 час	08:00 – 08:35	08:00 – 08:40	08:00 – 08:45
Голямо междучасие	08:35 – 08:55	2 час	08:45 – 09:20	08:55 – 09:35	08:55 – 09:40
2 час	08:55 – 09:30	Голямо междучасие	09:20 – 09:40	09:35 – 10:00	09:40 – 10:00
3 час	09:40 – 10:15	3 час	09:40 – 10:15	10:00 – 10:40	10:00 – 10:45
4 час	10:25 – 11:00	4 час	10:25 – 11:00	10:55 – 11:35	10:55 – 11:40
5 час	11:10 – 11:45	5 час	11:10 – 11:45	11:50 – 12:30	11:50 – 12:35
6 час	11:55 – 12:30	6 час	11:55 – 12:30	12:45 – 13:25	12:45 – 13:30
7 час	-	7 час	-	13:35 – 14:15	13:35 – 14:20

Раздел II

Принципи в системата на училищното образование

Чл. 3. (1) Образованието като процес включва обучение, възпитание и социализация. (2)

Образованието е национален приоритет и се реализира в съответствие със следните принципи:

1. единна държавна образователна политика за осигуряване правото на училищно образование;
2. ориентираност към интереса и към мотивацията на детето и на ученика, към възрастовите и социалните промени в живота му, както и към способността му да прилага усвоените компетентности на практика;

3. равен достъп до качествено образование и приобщаване на всяко дете и на всеки ученик;
4. равнопоставеност и недопускане на дискриминация при провеждане на училищното образование;
5. запазване и развитие на българската образователна традиция;
6. хуманизъм и толерантност;
7. съхраняване на културното многообразие и приобщаване чрез българския език;
8. иновативност и ефективност в педагогическите практики и в организацията на образователния процес въз основа на научна обоснованост и прогнозиране на резултатите от иновациите;
9. прозрачност на управлението и предвидимост на развитието на училищното образование;
10. автономия за провеждане на образователни политики, самоуправление и децентрализация;
11. ангажираност на държавата, общините и юридическите лица с нестопанска цел, работодателите, родителите и други заинтересовани страни и диалог между тях по въпросите на образованието.

Чл. 4. Спрямо българите, живеещи извън Република България, училището осигурява условия за пълноценното им интегриране в българската образователна система.

Раздел III

Цели на училищното образование

Чл. 5. (1) Основните цели на училищното образование са:

1. интелектуално, емоционално, социално, духовно-нравствено и физическо развитие и подкрепа на всяко дете и на всеки ученик в съответствие с възрастта, потребностите, способностите и интересите му;
 2. съхраняване и утвърждаване на българската национална идентичност
 3. придобиване на компетентности, необходими за успешна личностна и професионална реализация и активен граждански живот в съвременните общности;
 4. придобиване на компетентности за прилагане на принципите за устойчиво развитие;
 5. ранно откриване на заложите и способностите на всяко дете и ученик и насърчаване на развитието и реализацията им;
 6. формиране на устойчиви нагласи и мотивация за учене през целия живот;
 7. придобиване на компетентности за разбиране и прилагане на принципите на демокрацията и правовата държава, на човешките права и свободи, на активното и отговорното гражданско участие;
 8. формиране на толерантност и уважение към етническата, националната, културната, езиковата и религиозната идентичност на всеки гражданин;
 9. формиране на толерантност и уважение към правата на децата, учениците и хората с увреждания
 10. познаване на националните, европейските и световните културни ценности и традиции;
 11. придобиване на компетентности за разбиране на глобални процеси, тенденции и техните взаимовръзки;
 12. придобиване на компетентности за разбиране и прилагане на принципите, правилата, отговорностите и правата, които произтичат от членството в Европейския съюз;
- (2)** Училището провежда политики за повишаване на качеството на образованието и предотвратяване на ранното отпадане на учениците от училище.

Чл. 6. Училището осигурява условия за:

1. развитие и подготовка на децата в училище;
2. придобиване на основно и средно образование.

Раздел IV

Право на образование. Задължително училищно образование

Чл. 7. (1) Всеки има право на образование и може да повишава образованието и квалификацията си чрез учене през целия живот.

(2) Приобщаващото образование е неизменна част от правото на образование.

Чл. 8. (1) Училищното образование е задължително до навършване на 16-годишна възраст и започва от учебната година, която е с начало в годината на навършване на 7-годишна възраст на детето.

(2) Училищното образование може да започне и от учебната година с начало в годината на навършване на 6-годишна възраст на детето по преценка на родителя и при готовност за училище, удостоверена при условия и по ред, определени в държавния образователен стандарт за предучилищното образование.

(3) Началото на училищното образование може да се отложи с една учебна година, когато здравословното състояние на детето не позволява постъпването в I клас, установено по ред, определен в държавния образователен стандарт за предучилищното образование.

Чл. 9. (1) Задължителното училищно образование е безплатно.

(2) Училищното образование е безплатно и след задължителната училищна възраст за:

1. българските граждани;
2. гражданите на друга държава членка;
3. гражданите на трети държави:
 - а) с разрешено постоянно пребиваване в страната;
 - б) получили право на дългосрочно или продължително пребиваване в страната, както и за членовете на техните семейства;
 - в) приети по актове на Министерския съвет;
 - г) приети по международен договор, в който този въпрос е уреден;
 - д) за които това е предвидено в специален закон;
- е) търсещи или получили международна закрила в страната.

(3) На малолетните и непълнолетните чужденци, търсещи или получили международна закрила по реда на Закона за убежището и бежанците, се осигурява безплатно образование и обучение в държавните и в общинските детски градини и училища в Република България при условията и по реда за българските граждани.

(4) Правото на безплатно образование се упражнява, като не се заплащат такси за обучението, осигурявано със средства от държавния бюджет, и се ползва безплатно материалната база за обучение и за развитие на интересите и способностите на децата и учениците. Не се заплащат такси и за явяване на държавни зрелостни изпити.

(5) Извън случаите по ал. 2 граждани на трети държави, навършили задължителната училищна възраст, се обучават в държавните и в общинските училища срещу заплащане на такси в размер, определен с тарифа, одобрена от Министерския съвет.

Чл. 10. За осъществяване на задължителното училищно образование училището получава

държавна субсидия.

Чл. 11. (1) Училищното образование е светско.

(2) Не се допуска налагането на идеологически и/или религиозни доктрини.

Чл. 12. Всеки гражданин упражнява правото си на образование съобразно своите предпочитания и възможности в училище по негов избор.

Глава втора

ЕЗИК В СИСТЕМАТА НА УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

Чл. 13. (1) Официалният език в системата на училището е българският.

(2) Училищното образование се осъществява на български език.

(3) Изучаването и използването на българския език е право и задължение на всеки български гражданин.

Чл. 14. (1) На учениците се осигуряват условия за усвояване на български книжовен език.

(2) Усвояването на българския книжовен език е задължително.

(3) Усвояването на българския книжовен език се свързва с изисквания към устната и към писмената реч.

Чл. 15. Усвояването на българския книжовен език се осъществява в процеса на училищното образование чрез:

1. обучение по образователното направление и по учебния предмет Български език и литература;
2. обучение по останалите образователни направления и учебни предмети, по които обучението се осъществява на български език;
3. процеса на общуване в системата на училищното образование.

Чл. 16. За учениците, за които българският език не е майчин, се създават допълнителни условия за усвояването му с цел подпомагане на образователната интеграция при условия и по ред, определени в държавния образователен стандарт за усвояването на българския книжовен език.

Чл. 17. На пребиваващите в страната ученици в задължителна училищна възраст, независимо от тяхното гражданство, се осигурява безплатно обучение по български език.

Чл. 18. Усвояването на българския книжовен език се изразява във:

1. овладяване и прилагане на компетентностите, определени с държавния образователен стандарт за предучилищното образование по образователно направление Български език и литература;
2. овладяване и прилагане на компетентностите, определени с държавния образователен стандарт за общообразователната подготовка;
3. спазване на книжовноезиковите норми в учебните часове по всички учебни предмети, при дейностите по различните образователни направления, в които обучението се осъществява на български език, както и в заниманията по интереси;

4. спазване на книжовноезиковите норми в системата на предучилищното и училищното образование при общуването на учителите, директорите и другите педагогически специалисти с децата и учениците.

Чл.19. Учителите са длъжни да преподават на български език и да подпомагат учениците при овладяването и прилагането на книжовноезиковите му норми при обучението по всички учебни предмети, с изключение на Чужд език, Майчин език и на учебните предмети, които се изучават на чужд език.

Чл. 20. (1) Овладяването и прилагането на книжовноезиковите норми на българския език от учениците е обект на проверка и оценка от учителя в учебните часове по учебния предмет Български език и литература.

(2) Степента на усвояване на българския книжовен език от учениците се установява и чрез националните външни оценявания.

(3) Спазването на книжовноезиковите норми в системата на предучилищното и училищното образование се подпомага и контролира от учителите и другите педагогически специалисти.

Чл. 21. Познавателните книжки, учебниците и учебните помагала, с изключение на учебниците и учебните помагала по учебния предмет Чужд език, по учебния предмет Майчин език и по учебните предмети, които се изучават на чужд език, се съставят по начин, който осигурява условия за овладяване на книжовноезиковите норми на българския език.

Глава трета

ДЪРЖАВНИ ОБРАЗОВАТЕЛНИ СТАНДАРТИ

Чл. 22. (1) Държавните образователни стандарти са съвкупност от задължителни изисквания за резултатите в системата на училищното образование, както и за условията и процесите за тяхното постигане.

(2) Държавните образователни стандарти в системата на предучилищното и училищното образование са за:

1. предучилищното образование;
2. усвояването на българския книжовен език;
3. учебния план;
4. общообразователната подготовка;
5. профилираната подготовка;
6. придобиването на квалификация по професия;
7. приобщаващото образование;
8. гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование;
9. оценяването на резултатите от обучението на учениците;
10. информацията и документите;
11. институциите;
12. физическата среда и информационното и библиотечното осигуряване на детските градини, училищата и центровете за подкрепа за личностно развитие;
13. познавателните книжки, учебниците и учебните помагала;
14. статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти;

15. управлението на качеството в институциите;
 16. инспектирането на детските градини и училищата;
 17. финансирането на институциите;
 18. нормирането и заплащането на труда;
 19. организацията на дейностите в училищното образование.
- (3) Държавните образователни стандарти по ал. 2, т. 3, 4 и 13 се приемат с наредби на министъра на образованието и науката.
- (4) Държавните образователни стандарти по ал. 2, т. 1, 2, 5, 9, 10, 11, 14, 15 и 16 се приемат с наредби на министъра на образованието и науката.
- (5) Държавният образователен стандарт по ал. 2, т. 6 се разработва при условията и по реда на Закона за професионалното образование и обучение.
- (6) Държавните образователни стандарти по ал. 2, т. 6 и 8 се приемат с наредби на министъра на образованието и науката съгласувано със съответните министри и ръководители на ведомства.
- (7) Държавните образователни стандарти по ал. 2, т. 7 и 17 се приемат с наредби на Министерския съвет.
- (8) Държавният образователен стандарт по ал. 2, т. 12 се приема с наредба на министъра на образованието и науката и на министъра на здравеопазването съгласувано с министъра на регионалното развитие и благоустройството, министъра на финансите и с министъра на младежта и спорта, министъра на културата и председателя на Националното сдружение на общините в Република България.
- (9) Държавният образователен стандарт по ал. 2, т. 18 се приема с наредба на министъра на образованието и науката съгласувано с министъра на труда и социалната политика и с министъра на финансите.
- (10) Държавният образователен стандарт по ал. 2, т. 19 се приема с наредба на министъра на образованието и науката съгласувано с министъра на младежта и спорта и с министъра на културата.

Чл. 23. (1) Държавните образователни стандарти по чл. 22, ал. 2, т. 4 – 6 и Националната квалификационна рамка се синхронизират в частта ѝ за училищното образование.

(2) Националната квалификационна рамка се разработва въз основа на Европейската квалификационна рамка, приема се от Министерския съвет и съдържа компетентностите като резултат от ученето по нива в съответствие с етапите и степените на образование.

(3) Националната квалификационна рамка има за цел да подпомогне мобилността на гражданите, като осигури условия за прозрачност на придобитото образование и квалификациите, и да улесни признаването на резултатите от формалното образование, от неформалното обучение и от информалното учене.

Глава четвърта

ИНСТИТУЦИИ В СИСТЕМАТА НА УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

Раздел I Определения и статут

Чл. 24. СУ „Райчо Каролев“ е институция в системата на училищното образование, в която се обучават, възпитават и социализират ученици и се осигуряват условия за завършване на клас и етап и/или за придобиване на степен на образование.

Чл. 25. Наименованието на училището се изписва на български книжовен език.

Чл. 26. Центърът за подкрепа на личностно развитие е институция, в която се организират дейности подкрепящи приобщаването, обучението и възпитанието на децата и учениците, както и дейности за развитие на техните интереси и способности.

Чл.27. Специализираните обслужващи звена са институции за изпълнението и популяризирането на дейности, свързани с осъществяването на образователните политики.

Чл. 28. (1) Училището осъществява своята дейност въз основа на принципа на автономията и в съответствие с нормативните актове, като:

1. определя свои политики за развитието си в съответствие със законите на страната;
2. урежда устройството и дейността си в настоящия правилник;
3. избира организацията, методите и средствата на обучение за осигуряване на качествено образование;
4. определя свои символи и ритуали в съответствие с принципите на националната идентичност и култура, както и свое униформено облекло и други отличителни знаци;
5. участват в национални и международни програми и проекти, подпомагащи дейности в областта на образованието.

(2) Автономията на училището включва и правото да определя профилите, както и самостоятелно да избира и съставя свои учебни планове, да разпределя учебната програма в зависимост от потребностите на учениците, да определя учебните предмети и да разработва учебните програми.

Чл. 34.(1) Институциите в системата на училищното образование притежават обикновен собствен печат. Училищата, с изключение на началните, частните и духовните училища, притежават и печат с изображение на държавния герб.

(2) Печатът с изображение на държавния герб се полага върху следните документи:

1. свидетелство за основно образование;
2. диплома за средно образование;
3. свидетелство за професионална квалификация;
4. удостоверение за завършен втори гимназиален етап на средно образование;
5. удостоверение за валидиране на компетентности за основна степен на образование;
6. свидетелство за валидиране на професионална квалификация;
7. удостоверение за валидиране на компетентности по учебен предмет, невключен в дипломата за средно образование.

(3) Печат с изображение на държавния герб се полага и върху приложенията и дубликатите на документите по ал. 2.

Раздел II

Видове институции

Чл. 35. Училището е общинско.

Чл. 36. Училището е средно.

Чл. 37. Училището е средишно.

Чл. 38. Според вида на подготовката училището е неспециализирано.

Чл.39. Според етапа или степента на образование училището е средно /I – XII клас

включително/.

Чл. 40. Училището е на едносменен режим.

Чл. 41. Училището осигурява общообразователна и разширена подготовка.

Чл. 42. Училището е дневно.

Раздел III

Средищно училище

Чл. 43. (1) СУ „Райчо Каролев“ е средищно общинско училище,

в което се обучават учениците от населени места на територията на община Габрово или на съседни общини, в които няма училище.

(2) За учениците по ал. 1 от I до VII клас включително се осигурява:

1. целодневна организация на учебния ден;

2. обедно хранене, организирано в помещения в съответствие с държавния образователен стандарт за физическата среда и информационното и библиотечното осигуряване на училището.

(3) За децата и учениците по ал. 1 и 2 се осигурява транспорт.

(4) Училището се включва в списък, приет от Министерския съвет по предложение на министъра на образованието и науката въз основа на решение на съответните общински съвети и обнародван в "Държавен вестник". Списъкът се актуализира ежегодно до 1 ноември.

Глава пета

УЧИЛИЩНО ОБРАЗОВАНИЕ

Раздел I

Видове училищно образование. Степени, етапи и видове училищно образование

Чл. 44. (1) Според степента училищното образование е основно и средно.

(2) Обучението за придобиване на основно образование се осъществява от I до VII клас включително в два етапа, както следва:

1. начален – от I до IV клас включително, и

2. прогимназиален – от V до VII клас включително за учебната 2018-2019 г.

(3) Обучението за придобиване на средно образование се осъществява от VIII до XII за учебната 2018-2019 г. клас включително.

Чл. 45. (1) Според подготовката училищното образование е общо и/или профилирано.

(2) Общото образование се осъществява в основната степен чрез обучение за придобиване на общообразователната и разширената подготовка.

Раздел II

Училищна подготовка – същност и съдържание

Чл. 46. (1) Училищната подготовка е съвкупност от компетентности – знания, умения и отношения, необходими за успешното преминаване на ученика в следващ клас, етап и/или степен на образование и свързани с постигане на целите на училищното образование.

(2) Според съдържанието си училищната подготовка е общообразователна, разширена, профилирана, професионална и допълнителна. В специализираните училища се осигурява и придобиването на специализирана подготовка.

(3) Училищната подготовка се придобива чрез обучение по учебни предмети или модули, а допълнителната подготовка – и чрез обучение или дейности в други форми.

Чл.47.(1) В процеса на училищното образование може да се изучава учебният предмет майчин език, хореография, религии, глобалното, гражданското, здравното и интеркултурното образование, предприемачеството, управлението на личните финанси и програмирането, защитата на родината, населението и околната среда, учебни предмети, които формират национално самочувствие, патриотичен дух и родолюбие в децата и учениците, като разширяват и допълват съдържание, което присъства интегрирано в други учебни предмети.

Чл.48.(1) Общообразователната подготовка обхваща следните групи ключови компетентности:

1. компетентности в областта на българския език;
2. умения за общуване на чужди езици;
3. математическа компетентност и основни компетентности в областта на природните науки и на технологиите;
4. дигитална компетентност;
5. умения за учене;
6. социални и граждански компетентности;
7. инициативност и предприемчивост;
8. културна компетентност и умения за изразяване чрез творчество;
9. умения за подкрепа на устойчивото развитие и за здравословен начин на живот и спорт.

(2) Общообразователната подготовка се придобива чрез изучаването на общообразователни учебни предмети.

(3) Целите, съдържанието и характеристиките на общообразователната подготовка, както и общообразователните учебни предмети по ал. 2 се определят с държавния образователен стандарт за общообразователната подготовка.

Чл. 49. (1) Въз основа на държавния образователен стандарт за общообразователната подготовка министърът на образованието и науката утвърждава учебни програми по всеки общообразователен учебен предмет за всеки клас, в които се конкретизират компетентностите на учениците като очаквани резултати от обучението.

(2) Учебните програми по учебния предмет Чужд език в двата гимназиални етапа на средното образование се утвърждават по нива на компетентност в съответствие с Общата европейска езикова рамка.

Чл. 50. (1) За учениците, които се обучават по индивидуални учебни планове, се утвърждават индивидуални учебни програми въз основа на учебните програми по чл. 78.

(2) Индивидуалните учебни програми се утвърждават от директора по предложение на

екипа за подкрепа за личностно развитие.

(3) Структурата, условията и редът за утвърждаване на индивидуалните учебни програми се определят с държавния образователен стандарт за приобщаващото образование.

Чл. 51. (1) Разпределението на общообразователните предмети за придобиване на общообразователна подготовка в средната степен на образование по класове, както и броят на учебните часове за изучаването на всеки от тях за всеки клас и етап от средната степен се определят в рамкови учебни планове, утвърдени в зависимост от вида на образованието и според спецификата и формата на обучението.

(2) Рамковите учебни планове по ал. 1 се определят с държавния образователен стандарт за учебния план.

(3) За придобиване на общообразователна подготовка в езиковите гимназии най-малко три учебни предмета извън учебния предмет Чужд език и в IX, и в X клас се изучават на чужд език.

Чл. 52. (1) Разширената подготовка обхваща компетентности, които развиват и усъвършенстват отделни компетентности от общообразователната подготовка.

(2) Разширената подготовка се придобива чрез изучаване на общообразователни учебни предмети, предвидени за изучаване в процеса на училищното образование.

(3) Учебните предмети, чрез които се придобива разширената подготовка в училище, се определят с училищния учебен план в зависимост от интересите на учениците и възможностите на училището.

(4) Съдържанието на разширената подготовка по съответния учебен предмет за съответния клас се определя с учебни програми, утвърдени от директора на училището.

Раздел III

Учебен план

Чл. 53. (1) Учебният план разпределя учебното време между учебните предмети или модули за придобиване на училищната подготовка.

(2) Структурата на учебния план обхваща три раздела:

1. раздел А – задължителна подготовка – ЗП /IV клас, X-XII клас/; общообразователна подготовка – ООП /I –III, V-VII, VIII, IX клас/;

2. раздел Б: – задължително избираема подготовка ЗИП/IV клас, X-XII клас/; избираеми учебни часове ИУЧ /I –III, V-VII, VIII, IX клас/;

3. раздел В – свободноизбираема подготовка – СИП /X, XI клас/; факултативни учебни часове – ФУЧ /V, VIII, IX клас/.

Чл. 54. (1) В ЗП и ООП се осъществява обучение за придобиване на общообразователната подготовка.

Чл. 55. (1) В ЗИП и ИУЧ се осъществява обучение за придобиване на разширената подготовка.

Чл. 56. (1) Държавният образователен стандарт за учебния план определя рамкови учебни планове по класове, етапи и степени на образование в зависимост от вида на образованието и спецификата и формите на обучението.

(2) Рамковият учебен план за IV клас; X-XII клас клас съдържа:

1. броя на учебните седмици по класове;
2. наименованията на учебните предмети и/или модулите, включени в раздел А;
3. годишния брой на учебните часове, определени за изучаването на всеки от учебните предмети и/или модулите, включени в раздел А, по класове, етапи и степени на образование;
4. общия годишен брой на ЗИП в раздел Б;
5. максималния годишен брой на СИП в раздел В.

Чл. 57. (1) Изготвени са учебни планове за всяка паралелка в първи клас – 3, втори клас – 4, трети клас – 3 и учебни планове за пети клас – 3, шести клас – 3, седми клас – 3, осми клас – 1, девети клас – 1 съгласно ДОС за учебния план.

(2) Извън часовете по чл. 53, ал. 2 и 3 в учебния план се включва за всеки клас, за всяка учебна седмица и по един учебен час за организиране и провеждане на спортни дейности, утвърдени от министъра на образованието и науката по предложение на министъра на младежта и спорта, както и по един учебен час на класа.

(3) Часът на класа се използва за последователно развитие на класа, за патриотично възпитание и за изграждане на граждански компетентности, включително чрез ученическото самоуправление.

(4) Организирането и провеждането на спортни дейности /I-III и V- VII, VIII-IX клас/; по ал. 1 се осъществява от педагогически специалисти в областта на физическото възпитание и спорта с професионална квалификация "учител" или "треньор" по даден вид спорт.

(5) Обучението и дейностите по ал. 1 може да се осъществяват в блок от часове в зависимост от проблематиката и от потребностите на учениците от паралелката.

Чл. 58. (1) Училището въз основа на съответния рамков или типов учебен план разработва училищен учебен план съобразно интересите на учениците и възможностите си.

(2) Училищният учебен план съдържа седмичния брой часове по учебни предмети.

(3) Училищният учебен план се утвърждава по паралелки за всяка учебна година освен в случаите, предвидени в държавния образователен стандарт за учебния план.

(4) Училищният учебен план се приема от педагогическия съвет и се утвърждава със заповед на директора, като не може да се променя през учебната година.

Чл. 59. (1) Въз основа на училищния учебен план се разработва индивидуален учебен план за учениците в индивидуална форма на обучение, както и при необходимост за:

1. учениците със специални образователни потребности.
2. учениците с изяви дарби.

(2) Индивидуалният учебен план по ал. 1 се утвърждава със заповед на директора.

(3) Индивидуалният учебен план за учениците със сензорни увреждания може да включва и раздел Г – учебни часове, предвидени за изучаване на специалните учебни предмети.

(4) Индивидуалният учебен план се разработва за учебна година с изключение на случаите, предвидени в държавния образователен стандарт за учебния план.

(5) Индивидуалният учебен план може да определя разпределение на учебното време по един или по повече учебни предмети, което е различно от рамковия, типовия и училищния учебен план.

(6) Индивидуалният учебен план на учениците със специални образователни потребности може да съдържа само част от учебните предмети, определени в рамковия, типовия или в училищния учебен план.

(7) За обучението по всеки предмет от индивидуалния учебен план екипът за подкрепа за личностно развитие разработва индивидуална учебна програма, която се утвърждава от директора на училището.

(8) Индивидуалната учебна програма по ал. 7 за учениците със специални образователни

потребности се разработва въз основа на рамкови изисквания, определени с държавния образователен стандарт за приобщаващото образование.

Чл. 60. Структурата на училищните и на индивидуалните учебни планове, както и условията и редът за тяхното утвърждаване се определят с държавния образователен стандарт за учебния план, а на индивидуалните учебни планове за учениците по чл. 59, ал. 1 – и с държавния образователен стандарт за приобщаващото образование.

Чл. 61. (1) Всеки има право да завърши определен клас по училищния учебен план, по който е започнал да се обучава в същото училище.

(2) Лицата, прекъснали обучението си, продължават по училищния учебен план, действащ през учебната година, от която обучението продължава.

Раздел IV

Организационни форми

Чл. 62. (1) Училищното образование се организира в последователни класове.

(2) Класовете се означават с римски цифри във възходящ ред.

(3) Продължителността на обучението в един клас е една учебна година за всички форми на обучение с изключение на случаите, предвидени в този закон за индивидуалната и самостоятелната форма на обучение.

Чл. 63. (1) Учениците, записани за обучение в даден клас в зависимост от броя им се организират в паралелки или групи.

(2) Паралелките от един клас се обозначават с буквите на българската азбука, които се поставят след номера на класа.

(3) В зависимост от особеностите на учебния предмет или модул паралелката може да се дели на групи или да се организират сборни групи от различни паралелки от един клас или от различни класове.

(4) Когато в един и същ клас са записани ученици с различна етническа принадлежност, не се допуска обособяването им в паралелки въз основа на етническата им принадлежност.

(5) Не се допуска обособяването в паралелки или групи на учениците със специални образователни потребности, които се обучават интегрирано по индивидуален учебен план.

(6) Когато на места, определени с държавния или допълнителния план-прием, са записани ученици от един и същ клас с различна етническа принадлежност за обучение в един и същ профил или в една и съща професия, не се допуска обособяването им в паралелки въз основа на етническата им принадлежност.

(7) При условията на този правилник и ЗПУО за ученик от паралелка може да се организира и индивидуално обучение по отделен учебен предмет или модул.

Чл. 64. (1) Условията и редът за определяне на броя на паралелките в училището, броя на учениците в тях, деленето на паралелките на групи, както и за организиране на

индивидуално обучение на ученик от паралелка се определят с държавния образователен стандарт за финансирането на институциите и в съответствие с държавния образователен стандарт за физическата среда.

Раздел V

Учебно и неучебно време

Чл. 65. (1) Училищното образование се организира в учебни години.

(2) Учебната година включва учебни срокове, учебни седмици, учебни дни и учебни часове, както и ваканции.

(3) Учебната година е с продължителност 12 месеца и започва на 15 септември. В случай че 15 септември е почивен ден, тя започва на първия следващ работен ден.

(4) Броят на учебните седмици в една учебна година и разпределението им по класове се определят с държавния образователен стандарт за учебния план.

(5) Учебните срокове и тяхната продължителност, продължителността на учебната седмица, продължителността на учебните часове, както и ваканциите се определят с държавния образователен стандарт за организацията на дейностите в училищното образование.

Чл. 66. (1) Организацията на учебния ден е полудневна и целодневна.

(2) Училището организира целодневна организация на учебния ден за учениците от I до IV клас при желание на родителите, както и от V до VII клас при желание на родителите и съобразно възможностите на училището.

(3) Условията и редът за организиране и провеждане на полудневната и целодневната организация на учебния ден се определят с държавния образователен стандарт за организацията на дейностите в училищното образование.

Чл. 67. (1) Учебният ден включва учебни часове и почивки между тях.

(2) Продължителността на учебните часове и почивките между тях се определят с държавния образователен стандарт за организацията на дейностите в училищното образование.

(3) Общият брой задължителни и избираеми учебни часове за една учебна седмица не може да е по-малък от 22 и по-голям от 32 учебни часа.

(4) Конкретният брой задължителни и избираеми учебни часове по класове се определя с държавния образователен стандарт за учебния план.

(5) Отсъствията на ученика от учебни занятия по уважителни причини се удостоверяват с Медицинска бележка от личния лекар или от специализирано медицинско заведение по направление от личен лекар, документ от спортен клуб или с уведомително писмо, лично представено на директора от родителя или настойника, когато ученикът представя училището на състезания на различно ниво. Уведомителното писмо от родителя или документът от спортен клуб предхождат отсъствията на ученика от учебни занятия. В противен случай тези документи се считат за невалидни.

(6) Редът и процедурата за извиняване на отсъствията на ученици поради заболяване е както следва:

1. Учениците представят заверени от медицинското лице в училище медицинските бележки в 3-дневен срок след явяване в училище на класния ръководител.
2. След извиняване на отсъствията и оформяне на дневника на паралелката, медицинските документи се съхраняват.

3. Медицинското лице на училището или друго упълномощено медицинско лице, определено с писмено разпореждане на директора на училището, се грижи за установяване на валидността и редовността на медицинските документи.
4. При доказване на фалшиви или подправени медицински бележки извинените с тях отсъствия се считат за неизвинени.

(7) Отсъствие на ученик от учебен час без уважителна причина е неизвинено отсъствие.

(8) Закъснения за учебен час до 15 минути за три учебни часа без уважителни причини се считат за един час неизвинено отсъствие.

(9) За ученик, обучаван в дневна форма, чиито отсъствия не позволяват оформяне на срочна или годишна оценка по един или по няколко учебни предмета, по ЗП/ ООП и ЗИП/ ИУЧ, директорът на училището, по предложение на ПС определя със заповед условията и реда за оценяване на знанията, уменията за завършване на учебен срок и/или учебна година, в съответствие с изискванията на актуалната нормативна база.

(10) Броят на отсъствията по уважителна причина на учениците със СОП не се отразява на формирането на срочна оценка.

(11) За допуснатите отсъствия класният ръководител своевременно писмено уведомява родителя или настойника на ученика.

(12) Броят на отсъствията на ученика се отбелязва в дневника на класа и веднъж месечно се вписва в ученическата книжка.

(13) За допуснати отсъствия (извинени и неизвинени) класният ръководител своевременно писмено уведомява родителя или настойника на ученика. Класният ръководител е длъжен да информира родителите или настойниците чрез уведомително писмо (срещу подпис) за всеки 5, 10, 15 неизвинени отсъствия и уведомява УКРП при 10 неизвинени отсъствия. Училищното ръководство информира родителите или настойниците на ученика с уведомително предупредително писмо, че ученикът подлежи на наказание при условия и по ред, установени с този правилник.

(14) Учениците се освобождават от учебни часове по физкултура и спорт по здравословни причини при условия и по ред както следва:

(15) За срок до един месец:

1. Ученикът представя на медицинското лице в училище медицинска бележка или друг медицински документ, издаден от личния лекар или от специализирано медицинско заведение по направление от личен лекар за определен срок на освобождаване в рамките до един месец.

2. На базата на представените медицински документи медицинското лице изготвя списък с освободените от занятия по физкултура и спорт ученици, посочвайки трите им имена, ЕГН, класа и срока за освобождаване.

3. След съгласуването му с директора списъкът се окачва на определено място в учителската стая за сведение на класните ръководители и учителите по физическо възпитание и спорт (ФВС)

4. Копие от списъците се дава и на преподавателите по ФВС.

(16) За срок, по-дълъг от един месец

1. Ученикът, чрез класния ръководител, подава заявление-декларация по установен образец до директора на училището за освобождаване от часовете по ФВС, заедно с медицински протокол от лекарска консултативна комисия (ЛКК) или друг медицински документ, издаден от специализирано медицинско заведение по направление.

2. Директорът препраща подадените документи на медицинското лице в училището за установяване на тяхната достоверност и валидност.

3. Медицинското лице, след установяване редовността на медицинските документи, изготвя доклад, който представя пред ПС.

4. След решение на ПС директорът издава заповед за освобождаване от занятия по ФВС. В заповедта са вписват основанията, срокът за освобождаване.

(17) Освободените от занятия по ФВС по здравословни причини ученици с Решение на ПС присъстват задължително по време на часовете по ФВС във физкултурния салон с оглед осигуряване контрол и поемане на отговорност от страна на преподавателите по ФВС за живота и здравето им по време на часа.

Чл. 68. (1) За всяка учебна година министърът на образованието и науката определя със заповед:

1. началото и края на ваканциите с изключение на лятната;
2. неучебните дни;
3. началото и края на втория учебен срок.

Чл. 69. (1) Учебни дни може да се определят за неучебни или неучебни дни – за учебни, със заповед на министъра на образованието и науката.

(2) В случай на разместване на почивните дни през годината на основание чл. 154, ал.

2 от Кодекса на труда обявените почивни дни са неучебни за учениците, съответно обявените работни дни са учебни, освен когато учениците са във ваканция.

(3) В случай на извънредни или непредвидени обстоятелства или за деня на честване на празника на общината кметът на общината след уведомяване на началника на регионалното управление на образованието може да обявява до три учебни дни за неучебни в една учебна година за училища на територията на общината.

(4) Директорът на училището след решение на педагогическия съвет може да обявява до три учебни дни в една учебна година за неучебни, но присъствени, за което уведомява началника на регионалното управление на образованието.

(5) Неучебни са и дните, в които образователният процес в училището е временно преустановен по задължително предписание на компетентен орган, определен с нормативен акт.

Раздел VI

Форми на обучение

Чл. 70. (1) Училищното обучение се осъществява в дневна форма, както и в самостоятелна и индивидуална форма.

Чл. 71. (1) Формата на обучение се избира от ученика при условията на чл. 12, ал. 2 от ЗПУО и при спазване изискванията на този закон.

(2) Формата на обучение се препоръчва от екипа за подкрепа за личностно развитие за:

1. ученик, ненавършил 16 години, чиято възраст надхвърля с повече от три години възрастта за съответния клас;
2. лице, навършило 16 години, което постъпва за първи път в училище;
3. лице, прекъснало обучението си за повече от три последователни учебни години;
4. лице, което не може успешно да завърши един и същ клас повече от три учебни години;
5. ученик, който променя формата на обучение в случаите по чл. 112, ал. 5.
6. ученик със специални образователни потребности.

(3) Препоръката по ал. 2 се изготвя след оценка на потребностите от обучение на лицето и при осигуряване защита на интересите на останалите ученици от паралелката.

(4) При препоръка по ал. 2, която предлага промяна от дневна в индивидуална форма на обучение на ученик със специални образователни потребности, регионалният екип

извършва допълнителна специализирана оценка и изразява становище относно потвърждаване или отхвърляне на препоръката. Окончателният избор за формата на обучение се прави от ученика или родителя при условията на чл. 12, ал. 2 от ЗПУО.

Чл. 72. (1) Обучението в дневна форма се организира в паралелки и групи.

(2) Обучението в самостоятелната и в индивидуалната форма се организира за отделен ученик.

Чл. 73. (1) В индивидуална форма може да се обучават:

1. ученици, които по здравословни причини, удостоверени с медицински документ, издаден от съответната експертна лекарска комисия, определена в Закона за здравето, не могат да се обучават в дневна, вечерна или комбинирана форма за повече от 30 последователни учебни дни;

2. ученици, които по семейни причини желаят да завършат в други срокове обучението си за един или повече класове;

3. ученици с изявени дарби;

4. ученици със специални образователни потребности при условията на чл. 107, ал. 4 от ЗПУО.

5. учениците в случаите по чл. 107, ал. 2, т. 1-4.

(2) Индивидуалната форма включва индивидуални учебни часове и текущо оценяване или изпити за определяне на срочна или годишна оценка.

(3) Обучението се осъществява по индивидуален учебен план по чл. 95 от ЗПУО.

(4) Индивидуалните учебни часове се провеждат в училището. В случаите по ал. 1, т. домашни или болнични условия, а в случаите по ал. 1, т. 4 – и в център за подкрепа за личностно развитие.

(5) По преценка на регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование и на лекуващия лекар и след консултация с родителя, когато ученик е настанен в болница, обучението в индивидуалните учебни часове се осъществява от:

1. болнични учители, назначени към училище и/или център за подкрепа за личностно развитие; училището и центърът за подкрепа за личностно развитие се определят от началника на регионалното управление на образованието на територията на областта, на която се намира болницата;

2. училището и/или центъра за подкрепа за личностно развитие, в които ученикът се обучава – когато са в същото населено място, в което е болницата;

3. училище и/или център за подкрепа за личностно развитие извън случаите по т. 2, определени от началника на регионалното управление на образованието на територията на областта, на която се намира болницата.

Чл. 74. (1) В самостоятелна форма може да се обучават:

1. ученици в задължителна училищна възраст, които по здравословни причини, удостоверени с медицински документ, издаден от съответната експертна лекарска комисия, определена в Закона за здравето, не могат да се обучават в дневна форма;

2. ученици в задължителна училищна възраст – по желание на ученика или родителя, по реда на чл. 12.

3. ученици с изявени дарби;

4. лица, навършили 16 години.

(2) Самостоятелна форма на обучение не може да се организира за ученици по чл. 49, ал. 2, т. 1 от ЗПУО.

(3) Самостоятелната форма включва самостоятелна подготовка и изпити за определяне

на годишни оценки по учебните предмети от училищния учебен план.

(4) При самостоятелна форма на обучение се прилага училищният учебен план за дневна форма.

(5) Учениците по ал. 1, т. 2, които се обучават в самостоятелна форма по желание на родителите и не постигнат необходимите компетентности в съответния клас, продължават обучението си при спазване на изискванията на ЗПУО в друга форма на обучение по чл. 106 от ЗПУО, препоръчана от екипа за подкрепа за личностно развитие.

(6) Самостоятелната форма на обучение за учениците по ал. 1, т. 2 се организира след решение на експертна комисия, създадена към регионалното управление на образованието.

(7) За провеждането и организацията на самостоятелната форма на обучение за учениците по ал. 1, т. 2 в съответствие с изискванията на този закон се осъществява контрол на всеки учебен срок от експертната комисия.

Чл. 75. (1) Организацията на обучението в дневна, индивидуална, самостоятелна, форма на обучение, както и условията и редът за преминаване от една форма на обучение в друга се уреждат с държавния образователен стандарт за организацията на дейностите в училищното образование.

(2) Оценяването в различните форми на обучение се извършва при условията и по реда на държавния образователен стандарт за оценяването на резултатите от обучението на учениците.

Раздел VII

Оценяване на резултатите от обучението на учениците

Чл. 76. (1) Оценяването е процес на установяване и измерване на постигнатите резултати от обучението и нивото на готовност на учениците за бъдещата им реализация.

(2) Основните цели на оценяването са:

1. диагностика на индивидуалните постижения и на напредъка на ученика и определяне на потребностите му от учене и на областите, в които има нужда от подкрепа;
2. мониторинг на образователния процес за прилагане на политики и мерки, насочени към подобряване качеството на образование.

(3) Оценяване се извършва:

1. в процеса на обучение;
2. в края на клас или на етап от степен на образование;
3. при завършване на степен на образование.

Чл. 77. (1) Оценяването се извършва чрез текущи изпитвания и изпити.

(2) Текущите изпитвания се осъществяват в процеса на обучение, като част от тях са въз основа на проекти. Те са инструмент за обратна връзка и за мотивация за учене. В резултат на текущите изпитвания се поставят текущи оценки и брой точки, въз основа на които се формират срочни или годишни оценки.

(3) Оценката е показател за степента, в която компетентностите, постигнати от учениците в резултат на обучението, съответстват на определените с държавния образователен стандарт за общообразователната подготовка и/или с учебната програма по съответния предмет или модул за съответния клас.

(4) За учениците със специални образователни потребности, които се обучават по индивидуална учебна програма, оценката е показател за степента, в която са постигнати

компетентностите, заложи в нея.

(5) Не се поставят оценки по учебните предмети, модули или дейности, предвидени за изучаване във факултативните часове от училищния учебен план, с изключение на спортните училища, при обучението в учебните часове по чл. 92, ал. 1 от ЗПУО, както и по специалните учебни предмети за учениците със сензорни увреждания.

(6) Изпитите са:

1. приравнителни;
2. за определяне на срочна или на годишна оценка по учебен предмет;
3. за промяна на оценката;
4. за установяване степента на постигане на компетентностите, определени в учебната програма по учебен предмет за определен клас;
5. за установяване степента на постигане на компетентностите, определени с държавния образователен стандарт за общообразователната подготовка, за определен етап от степента на образование.
6. държавни зрелостни.

Чл. 78. (1) В зависимост от оценяващия оценяването може да е:

1. вътрешно – когато оценката се поставя от обучаващия учител;
2. външно – когато оценката се поставя от комисия или от лице, различно от обучаващия учител.

(2) В зависимост от организацията и обхвата си оценяването в процеса на училищното обучение може да е:

1. национално – обхваща ученици от един клас в цялата страна;
2. регионално – обхваща ученици от един клас в рамките на една или няколко области;
3. училищно – обхваща ученици от един клас в рамките на отделно училище;
4. групово – обхваща част или всички ученици от една или повече паралелки;
5. индивидуално – за отделен ученик.

(3) В края на IV, VII и X клас се провежда национално външно оценяване за установяване степента на постигане на компетентностите за съответния етап, определени с държавния образователен стандарт за общообразователната подготовка.

(4) Ежегодно се анализират резултатите от националните външни оценявания, като се използват за разработване на политики и мерки за гарантиране на устойчиво повишаване на качеството на образованието.

(5) Форматът на националното външно оценяване по ал. 3, учебните предмети, по които то се извършва, както и условията и редът за организацията и провеждането му се определят с държавния образователен стандарт за оценяването на резултатите от обучението на учениците.

Чл. 79. (1) Оценката съдържа качествен и количествен показател.

(2) Оценките, които може да се поставят, са "отличен (6)", "много добър (5)", "добър (4)", "среден (3)", "слаб (2)".

(3) В случаите когато количественият показател не се определя като цяло число, качественият показател се определя при условията на държавния образователен стандарт за оценяването на резултатите от обучението на учениците.

(4) Когато се използват други количествени показатели, те се приравняват към оценките по ал. 2.

(5) Оценките от националното външно оценяване в края на VII и в края на X клас, както и от държавните зрелостни изпити и от държавния изпит за придобиване на професионална

квалификация може да се изразяват само с количествени показатели – в брой точки, без да се приравняват към оценките по ал. 2.

(6) На учениците от I - III клас включително не се поставят количествени оценки.

(7) На учениците със специални образователни потребности, които се обучават по индивидуална учебна програма, се поставят оценки само с качествен показател, който може да са: "постига изискванията", "справя се" и "среща затруднения".

(8) Когато се установи, че учениците по ал. 7 са постигнали изискванията на учебната програма по учебен предмет от училищния учебен план, се поставя оценка с количествен показател и по този учебен предмет и обучението по индивидуална учебна програма се преустановява.

Чл. 80. Основните компоненти на оценяването, видовете и формите на оценяване, както и организацията, условията и редът за извършването му се определят с държавния образователен стандарт за оценяването на резултатите от обучението на учениците.

Раздел VIII

Завършване на клас, етап и степен на образование

Чл. 81. (1) Ученик завършва успешно клас, ако има годишни оценки най-малко "среден (3)" по всички учебни предмети или модули, предвидени в училищния учебен план за съответния клас в задължителните и в избираемите учебни часове.

(2) Ученик, успешно завършил определен клас, продължава обучението си в следващия клас.

(3) Ученик в началния етап на основно образование продължава обучението си в следващия клас независимо от годишните си оценки по изучаваните учебни предмети, ако се обучава в дневна, индивидуална, самостоятелна, форма и неговата възраст е съответната за този клас или я надхвърля, но с не повече от три години.

(4) Оценяването на резултатите от обучението на учениците и процедурите, свързани с изпитите в училище в дневна и самостоятелна форма на обучение се извършва съгласно ДОС за оценяване на резултатите на учениците.

Чл. 82. (1) Ученик, който има годишна оценка "слаб (2)" по учебен предмет или модул, полага изпит за промяна на оценката по учебния предмет или модул при условия и по ред, определени с държавния образователен стандарт за оценяването на резултатите от обучението на учениците.

(2) В случаите по ал. 1 ученик, който не се е явил или не е положил успешно изпита за промяна на оценката, повтаря класа.

Чл. 83. (1) Учениците от I до III клас включително, които не са усвоили компетентностите, заложили в учебната програма за съответния клас, както и учениците от IV клас, които имат годишна оценка "слаб (2)" по учебен предмет, не полагат изпити за промяна на оценката и не повтарят класа, ако са се обучавали в дневна, индивидуална, самостоятелна, дистанционна или комбинирана форма и възрастта им е съответната за този клас или я надхвърля, но с не повече от три години.

(2) За учениците по ал. 1, с изключение на тези, които са се обучавали в самостоятелна форма, задължително се организира допълнително обучение по време на лятната ваканция при условия и по ред, определени със заповед на директора на училището. При необходимост допълнителното обучение може да продължи и през следващата учебна година.

Чл. 84.(1) Ученик от XII клас, който има годишна оценка "слаб (2)" по един или по няколко учебни предмета или модула и не се е явил или не е положил успешно изпити за промяна на оценката, не повтаря класа. Той може да се явява на изпити за промяна на оценката без ограничения на броя изпитни сесии при условия и по ред, определени с държавния образователен стандарт за оценяване на резултатите от обучението на учениците.

Чл. 85. (1) Ученик със специални образователни потребности не повтаря класа.

(2) За обучението на ученик със специални образователни потребности, който има годишна оценка "слаб (2)" по учебен предмет, по преценка на екипа за подкрепа за личностно развитие в следващия клас може да се разработва индивидуална учебна програма по съответния учебен предмет.

(3) В случаите по ал. 2, когато за ученика не е разработена индивидуална учебна програма по учебния предмет, по който има оценка "слаб (2)", през следващата учебна година той полага изпит за промяна на оценката по този учебен предмет.

Чл. 86. Ученик, който е в самостоятелна или задочна форма, при повтаряне на класа се обучава и се явява на изпити само по учебните предмети или модули, по които има оценка "слаб (2)".

Чл. 87. (1) На учениците, завършили обучението си в I - III клас, се издава удостоверение за завършен клас.

(2) Извън случаите по ал. 1 завършено обучение в определен клас се удостоверява с ученическа книжка.

Чл. 88. (1) Учениците, завършили обучението си в IV клас, получават удостоверение за завършен начален етап на основно образование.

(2) Документът по ал. 1 дава право на продължаване на обучението в прогимназиалния етап на основно образование.

Чл. 89. (1) Учениците, завършили успешно VII клас, придобиват основно образование, което се удостоверява със свидетелство за основно образование. Свидетелството дава право за продължаване на обучението в следващата степен на образование, както и на обучение за придобиване на професионална квалификация.

(2) Учениците по чл. 120, ал. 7 от ЗПУО, завършили обучението си в VII клас, получават удостоверение за завършен VII клас, което им дава право да продължат обучението си в VIII клас и на професионално обучение.

Чл. 90. (1) Учениците, успешно завършили XII клас, стават зрелостници и придобиват право да се явят на държавни зрелостни изпити.

Чл. 91. (1) Придобиването на средно образование се удостоверява с диплома за средно образование, в която се вписва и общият успех. Дипломата за средно образование е окончателна и дава право за продължаване на образованието или за професионално обучение.

Чл. 92. (1) Задължителният държавен зрелостен изпит по учебния предмет Български език и литература се полага върху учебно съдържание, изучавано в задължителните учебни часове във втория гимназиален етап на средно образование.

Чл. 93. (1) Учебно-изпитните програми за държавните зрелостни изпити, които се полагат върху учебното съдържание, изучавано в задължителните учебни часове в двата етапа на средно образование, се определят с държавния образователен стандарт за общообразователната подготовка.

Чл. 94. Учениците не може да повтарят успешно завършен клас и повторно да придобиват образование от една и съща степен в училищата, освен в случаите, предвидени в нормативен акт.

Чл. 95. Условията и редът за завършване на определен клас и определен етап от степента на образование и за преминаване в следващ клас или етап от степента на образование се определят най-късно до началото на съответната учебна година на съответния клас или етап.

Чл. 96. (1) Изискванията към съдържанието на документите за завършен клас, етап или степен на образование се определят с държавния образователен стандарт за информацията и документите.

Раздел IX

План-прием. Постъпване и преместване на ученици

Чл. 97. (1) Учениците постъпват в училище на местата, определени с училищния план-прием.

(2) Училищният план-прием определя броя на местата, на които учениците постъпват в първия от класовете на началния и/или на прогимназиалния етап.

Чл. 98. (1) Училищният план-прием се определя преди началото на учебната година от директора на училището при условията и по реда на държавния образователен стандарт за организацията на дейностите в училищното образование и при спазване на държавния образователен стандарт за физическата среда и информационното и библиотечното осигуряване на училищата и центровете за подкрепа за личностно развитие.

(2) Държавният план-прием се утвърждава за всяка учебна година.

Чл. 99. (1) Освен в случаите, определени в ЗПУО, приемането на учениците в I клас не може да се извършва въз основа на проверка на способностите им.

Чл. 100. Условията и редът за приемане и преместване на учениците от I до XII клас се определят с държавния образователен стандарт за организацията на дейностите в училищното образование.

Чл. 101. (1) При преместването си учениците от I до VII клас включително не полагат приравнителни изпити.

(2) При преместването си учениците от VIII до XII клас включително полагат приравнителни изпити, когато училищните учебни планове на приемащото училище и училището, от което ученикът се премества, са разработени въз основа на различни рамкови или типови учебни планове.

Глава седма

УЧЕБНИЦИ И УЧЕБНИ ПОМАГАЛА

Раздел I

Учебници и учебни помагала

Чл. 102. (1) В училищното образование се ползват учебници и учебни помагала.

Чл. 103. (1) Учебникът е произведение, създадено в резултат на творческа дейност, което е одобрено от министъра на образованието и науката за осигуряване на училищната подготовка. Учебникът е дидактическо средство, което е за самостоятелно учене на ученика и което подпомага цялостното му обучение по определен учебен предмет или модул за овладяване на компетентностите, посочени в държавния образователен стандарт за общообразователната подготовка, както и в съответната учебна програма.

(2) Учебното помагало е произведение, създадено в резултат на творческа дейност, което подпомага предучилищното и училищното образование за:

1. конкретизиране, разширяване или задълбочаване изцяло или в отделни части на учебното съдържание;
2. затвърждаване или практическо прилагане на усвоените компетентности.

(3) В училищното образование може да се ползват и учебни комплекти, одобрени от министъра на образованието и науката. Учебният комплект включва учебник и едно или няколко учебни помагала, създадени в единна система.

Чл. 104. (1) Учебниците и учебните помагала трябва да са съобразени с възрастовите характеристики на учениците, както и да насърчават самостоятелността и мисленето.

(2) Учебниците и учебните комплекти не може да съдържат елементи на търговска реклама.

Чл. 105. (1) Учебните помагала се създават като печатни издания, печатни издания с електронен вариант или електронни издания.

Чл. 106. Учебниците са за обучение по:

- (1) учебните предмети от общообразователната подготовка;

Чл. 107. Според функцията си учебните помагала може да бъдат дидактична игра, албум, блок, учебна тетрадка, учебна христоматия, сборник със задачи, с контурни карти, с учебни материали или с учебни анализи, учебен атлас.

Чл. 108. (1) Изискванията към съдържанието, графичния дизайн, полиграфическото и електронното изпълнение на учебниците, учебните комплекти и учебните помагала се определят с държавния образователен стандарт за познавателните книжки, учебниците и учебните помагала.

Раздел II

Оценяване и одобряване на проекти на учебници и учебни комплекти

Чл. 109. (1) Процедура по оценяване и одобряване на проекти на учебници и учебни комплекти се открива със заповед на министъра на образованието и науката:

(2) Проектите на учебник и на учебен комплект се оценяват на два етапа:

1. първи етап – оценка за съответствието с изискванията на държавния образователен стандарт за познавателните книжки, учебниците и учебните помагала;
2. втори етап – оценка за пригодността им за прилагане в училище.

Чл. 110. (1) В системата на училищното образование се осигуряват за безвъзмездно ползване на учебници и учебни комплекти при условия и по ред, определени от Министерския съвет.

(2) Учебниците и учебните комплекти, които се предоставят за безвъзмездно ползване на учениците, се избират от учителите, които преподават по учебния предмет в съответния етап от степента на образование в училище, след съгласуване с обществения съвет

Глава осма

ПРИЗНАВАНЕ, ПРИРАВНЯВАНЕ И ВАЛИДИРАНЕ НА РЕЗУЛТАТИ ОТ УЧЕНЕТО

Чл. 111. (1) Училището може да организира и провежда курсове за ограмотяване и курсове за придобиване на компетентности от прогимназиалния етап за лица, навършили 16 години.

Глава девета

УЧЕНИЦИ

Раздел I

Основни права и задължения

Чл. 112. (1) Учениците имат следните права:

1. да бъдат обучавани и възпитавани в здравословна, безопасна и сигурна среда;
2. да бъдат зачитани като активни участници в образователния процес;
3. да избират профила и професията;
4. да избират между учебните предмети или модули, предложени от училището за изучаване в избираемите и във факултативните учебни часове;
5. да получават библиотечно-информационно обслужване;
6. да получават информация относно обучението, възпитанието, правата и задълженията си;

7. да получават обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие;
8. да бъдат информирани и консултирани във връзка с избора на образование и/или професия;
9. да участват в проектни дейности;
10. да дават мнения и предложения за училищните дейности, включително за избираемите и за факултативните учебни часове;
11. чрез формите на ученическо самоуправление да участват в обсъждането при решаване на въпроси, засягащи училищния живот и училищната общност, в т. ч. училищния учебен план;
12. да получават съдействие от училището и от органите на местното самоуправление при изразяване на мнението си по въпроси, които пряко ги засягат, както и при участие в живота на общността;
13. да бъдат поощрявани с морални и материални награди.
14. учениците участват като партньори в училищното обучение и имат активна роля за постигане на целите на образователно-възпитателния процес.
15. участва по свой избор в организираните от училището извънкласни и извънурочни дейности при спазване изискванията на нормативните актове;
16. получава от учителите информация по въпросите, свързани с неговото обучение, относно правата и задълженията му, правилата за вътрешния ред и училищната дисциплина при постъпването му в училище, в началото на всеки срок както и при поискване;
17. получава от учителите и от други длъжностни лица информация и консултации по професионалното му ориентиране и развитие;
18. получава от учителите консултации при организиране на самостоятелната си подготовка;
19. получава индивидуална помощ от учителите, съобразно специфичните си педагогически потребности;
20. бъде насочван, стимулиран и подпомаган за развитие на неговите дарби, умствени и физически възможности;
21. бъде защитен от училището, РУО и МОН при накърняване на личното му достойнство и нарушаване на човешките му права;
22. дава мнения и предложения пред директора на училището по отношение на организацията и провеждането на цялостната дейност на училището;
23. да ползва безплатно материално-техническата база на училището в учебно време, както и в извънучебно време за развитие на интересите и способностите си
24. да получава стипендия при условия и по ред, определени с нормативен акт на Министерски съвет;
25. участва в работата на ПС при обсъждане на резултатите от обучението, награждаване и наказване на ученици.
26. да се обучава и възпитава в здравословна и сигурна среда.
27. да се ползва от формите за насърчаване на равния достъп до образование.
28. да участва включително с присъствието на родител при решаване на въпроси, засягащи негови права и интереси.

Чл. 113. (1) Учениците имат следните задължения:

1. да присъстват и да участват в учебните часове и занимания;
2. да съхраняват авторитета на училището и училищната общност и да допринасят за развитие на добрите традиции;
3. да зачитат правата, честта и достойнството на другите, както и да не прилагат физическо и

психическо насилие;

4. да носят училищната униформа и другите отличителни знаци на училището, когато такива са предвидени, или да се явяват в училището с облекло и външен вид съгласно изискванията на училищния правилник;
5. да не участват в хазартни игри, да не употребяват тютюн и тютюневи изделия, алкохол и наркотични вещества;
6. да не носят оръжие, както и други предмети, които са източник на повишена опасност;
7. да носят ученическата си лична карта в училище и извън него;
8. да представят на своите родители и на педагогическите специалисти ученическата си книжка и бележника за кореспонденция;
9. да спазват правилата за поведение в паралелката и в училището;
10. да спазват правилника за дейността на институцията;
11. да не възпрепятстват със своето поведение и постъпки нормалното протичане на учебните часове;
12. да не използват мобилните си телефони по време на учебните часове.
13. да изпълнява учебните си задължения и да спазва Училищния правилник, нормите на поведение в училището и в обществото, законите на страната;
14. да съхранява авторитета на училището и развива училищните традиции;
15. да опазва хигиената в класните стаи, кабинети, коридори, физкултурен салон, тоалетни, други помещения, до които има достъп, сградата и двора на училището;
16. да опазва училищното имущество;
17. да изпълнява задълженията си на дежурен ученик, като:
18. при отсъствие на учител повече от 15 минути да информира училищното ръководство;
19. да информира учителите за отсъстващите ученици;
20. да почиства черната/бялата дъска;
21. да отговаря за реда и хигиената в класната стая, кабинет, коридори и фойета. Да пази имуществото на своите съученици, а след последният час заключва класната стая.
22. да присъства редовно в учебни часове и да бъде изпитван периодично, като носи и лична отговорност за броя на текущите оценки, вписани в ученическата книжка;
23. да носи в училище и извън него личната си ученическа карта;
24. изискванията към ученика, когато пребивава в и извън страната и представя училището на организирани срещи, екскурзии, лагери, конференции, обучение, училищни партньорства и др.;
25. да не отсъства от учебни занятия без уважителни причини;
26. да не участва в хазартни игри, да не пуши, да не употребява наркотични средства и алкохол;
27. да не участва в политически партии и организации до навършване на 18-годишна възраст;
28. да не накърнява с поведението си авторитета и достойнството на учителя;
29. да не възпрепятства със своето поведение и постъпки нормалното протичане на учебните часове и не създава пречки на учителя при и по повод изпълнение на служебните му задължения;
30. да не носи хладни и огнестрелни оръжия, взривоопасни материали и да не застрашава живота и здравето както на другите ученици, така и на учителите, обслужващия персонал и служителите в училището;
31. да не ползва мобилен телефон по време на учебните часове както за разговори, така и за други манипулации. В началото на всеки час мобилните телефони се поставят на определените за тях места в класната стая или кабинет;

31. да не упражнява физическо или психическо насилие, тормоз, дискриминация над други ученици, учители, служители и обслужващ персонал в училището.

32. да се явява в училище с облекло и външен вид, които съответстват на положението му на ученик и на добрите нрави.

33. да използва тетрадки, моливници и други пособия, които не съдържат агресивни послания, не ги разсейват, а възпитават в естетика и са безопасни за тяхното здраве.

34. да не бъде на обществени места без придружител в съответствие с изискванията на Закона за закрила на детето.

(2) Правилникът за дейността на институцията може да предвиди и други права и задължения за децата и учениците, доколкото те не противоречат на ЗПУО.

Чл. 114. (1) Ученик е този, който е записан в училище за обучение за завършване на клас.

(2) Ученик се отписва от училището, когато:

1. се премества в друго училище;
2. се обучава в дневна, и не е посещавал училище по неуважителни причини за период, по-дълъг от два месеца;
3. се обучава в самостоятелна, индивидуална форма и не се е явил да положи съответните изпити в три поредни сесии.

(3) В случаите по ал. 2, т. 2 и 3, когато ученикът е в задължителна училищна възраст, директорът на училището уведомява съответната общинска или районна администрация, регионалното управление на образованието и органите за закрила на детето.

Раздел II

Подкрепа за личностно развитие на учениците

Чл. 115. (1) Училището осигурява подкрепа за личностно развитие на учениците съвместно с държавните и местните органи и структури и доставчиците на социални услуги.

(2) Прилагат се цялостни политики за:

1. подкрепа за личностно развитие на ученика;
2. изграждане на позитивен организационен климат;
3. утвърждаване на позитивна дисциплина;
4. развитие на училищната общност

(3) Изграждането на позитивен организационен климат изисква създаване на условия за сътрудничество, ефективна комуникация и отношения на загриженост между всички участници в процеса на образование

(4) Работата с учениците основава дейността си на принципа на позитивната дисциплина, който се свързва с мерки и подходи, гарантиращи изслушване на ученика, осъзнаване на причините за проблемното му поведение и предоставяне на възможност за усвояване на добри поведенчески модели спрямо себе си и останалите.

(5) Работата с учениците основава дейността си на принципа на превенцията на обучителните трудности и ранното оценяване на риска от тях.

Чл. 116. (1) Училището има етичен кодекс на училищната общност, който се приема от представители на педагогическия съвет, общественния съвет, настоятелството и на

ученическото самоуправление.

(2) Етичният кодекс се изготвя по достъпен и разбираем за учениците начин и се поставя на видно място в училищната сграда.

(3) Етичният кодекс се публикува на интернет страницата на училището.

Чл. 117. (1) На учениците се предоставя подкрепа за личностно развитие, която осигурява подходяща физическа, психологическа и социална среда за развиване на способностите и уменията им.

(2) Подкрепата за личностно развитие се прилага в съответствие с индивидуалните образователни потребности на всяко дете и на всеки ученик.

Чл. 118. (1) Подкрепата за личностно развитие е обща и допълнителна.

Чл. 119. Екипната работа между учителите и другите педагогически специалисти включва обсъждане на проблеми и обмяна на добри практики при работата им с едни и същи деца и ученици с цел повишаване ефективността на педагогическите подходи.

Чл. 120. Кариерното ориентиране в училищното образование включва взаимнодопълващи се дейности за информиране, диагностика, консултиране, посредничество и проследяване с оглед подпомагане на учениците в техния самостоятелен и осъзнат избор на образование и/или професия и осъществяване на връзка между училището и пазара на труда.

Чл. 121. Заниманията по интереси се организират за развитие на способностите и на компетентностите на децата и учениците, за изява на дарбите им в областта на науките, технологиите, изкуствата, спорта, глобалното, гражданското и здравното образование, както и за придобиване на умения за лидерство.

Чл. 122. Библиотечно-информационното обслужване се осигурява чрез училищната библиотека и гарантира свободен достъп до информация на учениците от различни документални източници в библиотечния фонд и в глобалната мрежа с цел изграждане на навици за четене и компетентности за търсене и ползване на информация.

Чл. 123. Грижата за здравето се осигурява чрез гарантиране на достъп на учениците до медицинско

обслужване и програми за здравно образование и за здравословен начин на живот.

Чл. 124. (1) Учениците се поощряват с морални и с материални награди за високи постижения в образователната дейност, в заниманията по интереси и за приноса им към развитието на училищната общност.

Чл. 125. (1) Училището осъществява дейности по превенция на тормоза и насилието, както и дейности за мотивация и преодоляване на проблемното поведение, които са израз на общата воля и на координираните усилия на всички участници в образователния процес.

Чл. 126. (1) Видовете и съдържанието на дейностите по мотивация и преодоляване на проблемното поведение са:

1. обсъждане между ученика и класния ръководител с цел изясняване на възникнал проблем и получаване на подкрепа за разрешаването му;
2. използване на посредник при разрешаване на конфликт в училище;
3. консултиране на ученика с педагогическия съветник;
4. създаване на условия за включване на ученика в група за повишаване на социалните умения за общуване и решаване на конфликти;

5. насочване на детето и ученика към занимания, съобразени с неговите потребности;
6. индивидуална подкрепа за ученика от личност, която той уважава (наставничество);
7. участие на ученика в дейности в полза на паралелката или училището;
8. други дейности.

Чл. 127. (1) Условието и редът за осигуряване на общата и на допълнителната подкрепа се определят с държавния образователен стандарт за приобщаващото образование.

Чл. 128. (1) Училището приема ученици със специални образователни потребности.
(2) В паралелка в училището може да се обучават до три деца и ученици със специални образователни потребности.

Чл. 129. (1) В училище обучението на ученици със специални образователни потребности се подпомага от ресурсен учител, съобразно потребността на ученика.

Раздел III

Санкции на учениците

Чл. 130. (1) За неизпълнение на задълженията, определени в ЗПУО, в нормативните актове по неговото прилагане и в правилника за дейността на училището, след изчерпване на останалите механизми за въздействие върху вътрешната мотивация и за преодоляване на проблемното поведение на учениците може да се налагат следните санкции:

1. забележка;
2. преместване в друга паралелка в същото училище;
3. предупреждение за преместване в друго училище;
4. преместване в друго училище;
5. преместване от дневна форма в самостоятелна форма на обучение.

(2) Когато ученикът възпрепятства провеждането на учебния процес, учителят може да го отстрани до края на учебния час.

(3) Когато ученикът се яви в училище с облекло или във вид, които са в нарушение на правилника за дейността на училището, както и когато състоянието му не позволява да участва в учебния процес, той се отстранява от училище до отпадане на основанието за отстраняването му.

(4) Веднага след приключването на учебния час по ал. 2 или след отстраняването на ученика по ал. 3 се предприемат дейности за мотивация и за преодоляване на проблемното поведение и се уведомява родителят.

(5) За ученика с наложена санкция се осигуряват и дейности за превенция и преодоляване на проблемно поведение.

(6) Санкции се налагат за:

1. Физическо насилие и тормоз;
2. Изнудване;
3. Арогантност в поведението на ученика;
4. Нарушаване на общоприетите морално-етични норми на поведение в училище и на обществени места;
5. За умишлено замърсяване и повреждане на материално-техническата база, заедно със заплащане на нанесените щети в размер, определен от финансовите органи по актуални цени.

Чл. 131. (1) Санкцията "преместване в друга паралелка в същото училище" не се прилага, когато това налага промяна на профила, професията или специалността.

(2) Санкцията "преместване от дневна форма в самостоятелна форма на обучение" се прилага за ученици, навършили 16-годишна възраст.

(3) Мерките по чл. 130, ал. 2 и 3, както и санкциите "предупреждение за преместване в друго училище" и "преместване в друго училище" не се налагат на учениците в класовете от началния етап.

(4) Санкциите "преместване в друго училище" и "преместване от дневна форма в самостоятелна форма на обучение" се налагат за тежки или системни нарушения.

(5) Санкции не се налагат на ученици, когато поведението им е резултат от увреждане или нарушение на здравето, посочено в медицински документи.

Чл. 132. (1) За едно нарушение не може да бъде наложена повече от една санкция по чл. 130, ал. 1. Мерките по чл. 130, ал. 2 и 3 се налагат независимо от санкциите по чл. 130, ал. 1.

(2) Видът на санкцията се определя, като се отчитат причините и обстоятелствата при извършване на нарушението, видът и тежестта му, както и възрастовите и личностните особености на ученика.

Чл. 133. (1) Санкциите са срочни.

(2) Срокът на санкциите е до края на учебната година.

(3) Когато санкциите "преместване в друга паралелка в същото училище", "предупреждение за преместване в друго училище", "преместване в друго училище" и "преместване от дневна форма в самостоятелна форма на обучение" са наложени до 30 учебни дни преди края на втория учебен срок, те влизат в сила от началото на следващата учебна година.

Чл. 134. (1) Санкциите "забележка" и "преместване в друга паралелка в същото училище" се налагат със заповед на директора по мотивирано писмено предложение на класния ръководител, а всички останали санкции – със заповед на директора по предложение на педагогическия съвет.

(2) Мярката по чл. 130, ал. 3 се налага със заповед на директора.

Чл. 135. (1) За откриване на процедура по налагане на санкциите по чл. 130, ал. 1 директорът задължително уведомява родителя, а в случаите по чл. 130, ал. 1, т. 3 – 5 – и съответните териториални структури за закрила на детето.

(2) В процедурата по налагане на санкция малолетният ученик се представлява от родителя си или от оправомощено от родителя лице, а непълнолетният ученик извършва всички действия лично, но със съгласието на родителите си.

(3) Ученикът има право преди налагане на съответната санкция да бъде изслушан и/или писмено да обясни фактите и обстоятелствата, свързани с конкретното нарушение. Изслушването задължително се извършва в присъствието на психолог или на педагогически съветник.

(4) Родителят на ученика има право да присъства на изслушването и да изрази мнение, както и да участва в процедурата по налагане на санкцията при условия и по ред, определени с държавния образователен стандарт за приобщаващото образование.

(5) Конкретните условия и ред за налагане на санкциите по чл. 130 се определят с държавния образователен стандарт за приобщаващото образование.

Чл. 136. (1) Заповедта за налагане на санкцията се издава в 14-дневен срок от предложението по чл. 134.

(2) В заповедта по ал. 1 се посочват видът на санкцията, срокът и мотивите за налагането ѝ.

(3) Заповедта се съобщава в тридневен срок от издаването ѝ на ученика и на родителя му, а заповедта за налагане на санкция "преместване в друго училище" – и на началника на регионалното управление на образованието.

(4) Заповедта по ал. 1 може да се оспорва по административен ред пред органите по чл. 259, ал. 2, т. 1, 2, 3 и 5 от ЗПУО.

(5) Заповедта по ал. 1 може да се обжалва при условията и по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

Чл. 137. (1) Наложените санкции се отразяват в ученическата книжка, в личния картон и в бележника за кореспонденция на ученика.

(2) Ученик, на когото е наложена санкция "преместване в друго училище", продължава обучението си в другото училище при условия и по ред, определени със заповед на началника на регионалното управление на образованието.

(3) Ученик, на когото е наложена санкция "предупреждение за преместване в друго училище", "преместване в друго училище" или "преместване от дневна форма в самостоятелна форма на обучение", за срока на санкцията се лишава от правото да получава стипендия за отличен успех.

(4) При налагане на мярката по чл. 130, ал. 2 ученикът няма право да напуска територията на училището по времето на отстраняването си. При изпълнението на мярката училището създава условия за работа с учениците за повишаване на мотивацията и социалните им умения за общуване.

Чл. 138. (1) Санкциите се заличават с изтичане на срока, за който са наложени, или предсрочно по реда, по който са наложени.

(2) По желание на ученика след заличаване на санкциите "преместване в друга паралелка в същото училище" и "преместване в друго училище" той може да продължи обучението си в паралелката или в училището, в което е преместен.

(3) Зачиването се отбелязва в ученическата книжка и в личния картон на ученика.

Глава десета

РОДИТЕЛИ

Чл. 139. (1) Сътрудничеството и взаимодействието между родителите и училището се

осъществяват чрез индивидуални консултации, родителски срещи, обучения, както и всеки път, когато конкретна ситуация или поведение на детето или ученика го прави необходимо.

(2) Средство за постоянна връзка между училището и родителя е бележникът за кореспонденция.

(3) Средство за връзка със семейството на ученика може да бъде и електронната поща на един от родителите, както и електронният дневник на паралелката.

Чл. 140. Родителите имат следните права:

1. периодично и своевременно да получават информация за успеха и развитието на децата им в образователния процес, за спазването на правилата в училището и за приобщаването им към общността;
2. да се срещат с ръководството на училището, с класния ръководител, с учителите и с другите педагогически специалисти в определеното приемно време или в друго удобно за двете страни време;
3. да се запознаят с училищния учебен план;
4. да присъстват и при желание от тяхна страна да бъдат изслушвани, когато се решават въпроси, които засягат права и интереси на ученика;
5. най-малко веднъж годишно да получават информация, подкрепа и консултиране в училището по въпроси, свързани с образованието, с кариерното ориентиране и с личностното развитие на децата им;
6. да избират и да бъдат избирани в обществения съвет на училището
7. да изразяват мнение и да правят предложения за развитие на училището

Чл. 141. (1) Родителите имат следните задължения:

1. да осигуряват редовното присъствие на ученика в училище, като уведомяват своевременно училището в случаите на отсъствие на ученика;
2. да запишат при условията на чл. 12 от ЗПУО детето в първи клас или ученика в училище в случаите на преместване в друго населено място или училище;
3. редовно да се осведомяват за своите деца относно приобщаването им в училищната среда, успеха и развитието им в образованието и спазването на училищните правила;
4. да спазват правилника за дейността на детската градина, училището да съдействат за спазването му от страна на ученика;
5. да участват в процеса на изграждане на навици за самоподготовка като част от изграждането на умения за учене през целия живот;
6. да участват в родителските срещи;
7. да се явяват в училището след покана от учител, директор или друг педагогически специалист в подходящо за двете страни време.

(2) Родителите, чиито деца се обучават в самостоятелна форма на обучение по чл.

112, ал. 1, т. 2 от ЗПУО, както и в самостоятелна организация, са длъжни да гарантират постигането на целите по чл. 5 от ЗПУО, да осигурят необходимите условия за обучение, учебници и учебни помагала, както и да прилагат по свой избор методики и подходи, съобразени с възрастта, индивидуалните потребности и интересите на детето.

Глава единадесета

УЧИТЕЛИ, ДИРЕКТОРИ И ДРУГИ

ПЕДАГОГИЧЕСКИ СПЕЦИАЛИСТИ

Раздел I

Общи положения

Чл. 142. (1) Учителите, директорите, както и заместник-директорите, които изпълняват норма преподавателска работа, са педагогически специалисти.

(2) Педагогически специалисти са и ръководителите на направление "Информационни и комуникационни технологии", възпитателите, педагогическите съветници.

(3) Педагогически специалисти са лица, които изпълняват функции:

1. свързани с обучението, възпитанието и със социализацията
2. по управлението на институциите по т. 1.

Чл. 143. (1) Необходимите компетентности като съвкупност от знания, умения и отношения по нива на кариерното развитие за всеки вид педагогически специалист се определят в професионален профил.

(2) Професионалният профил и постигнатите резултати в обучението на учениците им са основа за определяне на приоритети за професионално усъвършенстване, както и за подпомагане на самооценката и за атестирането на педагогическите специалисти.

Чл. 144. (1) Длъжностите на педагогическите специалисти се заемат от български граждани, придобили висше образование в съответното на длъжността професионално направление съгласно Класификатора на областите на висше образование и професионалните направления и професионална квалификация, необходима за изпълнението на съответната длъжност.

(2) Професионалната квалификация "учител" се придобива в системата на висшето образование:

1. едновременно с обучението за придобиване на висше образование на образователно-квалификационна степен и съответната ѝ професионална квалификация и се удостоверява с дипломата за висше образование;
2. след дипломирането – чрез обучение и полагане на държавен изпит и се удостоверява със свидетелство.

(3) Държавните изисквания за придобиване на професионалната квалификация "учител" се определят с наредба на Министерския съвет.

(4) Учителска длъжност по учебен предмет Чужд език, с изключение на английски, испански, италиански, немски, руски и френски език, може да се заема и от лица със завършено висше образование по съответната специалност и без професионална квалификация "учител".

Чл. 145. (1) В училището може да се провежда практическа подготовка на:

1. студенти, които се обучават за придобиване на степен на висше образование в професионално направление, съответно на длъжностите на педагогическите специалисти;
2. лицата, които са придобили степен на висше образование и се обучават за придобиване на професионална квалификация "учител".

(2) Лицата по ал. 1, които самостоятелно участват в образователния процес под ръководството на учител-наставник, са стажант-учители.

(3) За организирането и провеждането на практическата подготовка по ал. 1 се сключва договор между съответната училището и висшето училище.

Чл. 146. (1) Не може да заема длъжност на педагогически специалист лице, което:

1. е осъждано за умишлено престъпление от общ характер независимо от реабилитацията;

2. е лишено от право да упражнява професията;

3. страда от заболявания и отклонения, които застрашават живота и здравето на децата и учениците, определени с наредба, издадена от министъра на здравеопазването съгласувано с министъра на образованието и науката.

(2) Разпоредбата на ал. 1, т. 1 не се прилага за лицата, осъдени по наказателни дела, посочени в чл. 1 от Закона за политическа и гражданска реабилитация на репресирани лица.

(3) При възникване на обстоятелство по ал. 1 трудовото правоотношение с педагогическия специалист се прекратява при условията и по реда на Кодекса на труда.

(4) Разпоредбите на ал. 1, 2 и 3 се прилагат и за заемането на всички останали длъжности в детските градини, в училищата, в центровете за подкрепа за личностно развитие, включително и в центровете за специална образователна подкрепа.

Чл. 147. (1) Трудовите договори с педагогическите специалисти се сключват и прекратяват от директора.

Чл. 148. (1) Длъжността "директор" в държавните и общинските институции по този закон се заема въз основа на конкурс, проведен при условията и по реда на Кодекса на труда от органите по ал. 1, 2 или 3 и с участието на представители на общественния съвет на детската градина или училището.

Чл. 149. (1) Функциите, професионалните профили, длъжностите и необходимата за заемането им професионална квалификация, както и условията и редът за повишаване на квалификацията, за кариерното им развитие и за атестирането на педагогическите специалисти, включително критериите за атестиране и съставът на атестационната комисия, се определят с държавния образователен стандарт за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти.

(2) Държавният образователен стандарт за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти определя условията и реда за организиране и провеждане на практическа подготовка на стажант-учителите по чл. 214 от ЗПУО.

Раздел II

Права и задължения

Чл. 150. (1) Педагогическите специалисти имат следните права:

1. да бъдат зачитани правата и достойнството им;

2. да определят методите и средствата за провеждане на образователния процес съобразно принципите и целите, определени в този закон;

3. да участват във формирането на политиките за развитие на училището

4. да получават професионална подкрепа в процеса на изпълнение на служебните си

задължения;

5. да повишават квалификацията си;

6. да бъдат поощрявани и награждавани.

(2) Педагогическите специалисти имат следните задължения:

1. да осъществяват обучение и възпитание на учениците в съответствие с държавните образователни стандарти;

2. да опазват живота и здравето на учениците по време на образователния процес и на други дейности, организирани от институцията;

3. да зачитат правата и достойнството на учениците и другите участници в училищното образование и да сътрудничат и партнират със заинтересованите страни;

4. да поддържат и повишават квалификацията си съобразно политиките за организационно развитие на съответната институция и специфичните потребности на учениците, с които работят с цел подобряване качеството на образованието им.

(3) На педагогическите специалисти се дължи почит и уважение от учениците, родителите, административните органи и обществеността.

Чл. 151. (1) Освен в случаите, определени в ЗПУО, педагогически специалист не

може да извършва срещу заплащане обучение или подкрепа по смисъла на чл. 178, ал. 1, т. 2 – 7 и 14 и чл. 187, ал. 1, т. 2 и 4 ученици, с които работи в училището, ако това заплащане е от името и за сметка на учениците, включително със средства от училищното настоятелство.

(2) Педагогически специалист няма право да участва при изготвяне и оценяване на изпитни материали и да извършва проверка и оценка на изпитни работи, ако е подготвял ученици за явяването им на съответния изпит срещу заплащане, ако това заплащане е от името и за сметка на учениците.

(3) В едномесечен срок от началото на всяка учебна година педагогическият специалист подава пред работодателя си писмена декларация относно обстоятелството дали срещу заплащане от името и за сметка на децата и учениците през предходната учебна година е извършвал обучение или подкрепа по смисъла на чл. 178, ал. 1, т. 2 – 7 и 14 и чл. 187, ал. 1, т. 2 и 4 от ЗПУО на ученици и че това не са били ученици, с които педагогическият специалист е работил в училището в същия период.

(4) Преди включването в дейности по ал. 2 педагогическият специалист подава декларация, че не е подготвял ученици за явяването им на съответния изпит срещу заплащане от тях или от родителите им.

(5) При установяване нарушение на ал. 1 и 2, както и в случаите на неподаване на декларацията по ал. 3 или при подаване на декларация с невярно съдържание педагогическите специалисти носят дисциплинарна отговорност по реда на Кодекса на труда.

(6) Учителят не допуска в работата си пряка или непряка дискриминация, основана на пол, народност, етническа принадлежност и религия.

(7) Учителите изпълняват стриктно задълженията си на дежурни учители през междучасията в определения им, с утвърден от директора на училището график за дежурство, район, като:

1. Осигуряват и контролират спазването на необходимата дисциплина от учениците в междучасията по коридорите, класните стаи и кабинети, други помещения;

2. Изпълнявайки задълженията си по т. 1, осигуряват опазване живота и здравето на учениците в определения им за дежурство район, като не допускат учениците да се надвесват от прозорците на училищната сграда, сбивания и други насилствени действия на едни ученици срещу други, тичане и вдигане на шум и други, опасни за живота и здравето им действия;

3. Не допускат внасяне на закуски в класните стаи, внасяне и ядене на слънчогледови семки в училищната сграда, както и замърсяване на класните стаи и коридорите.
4. Осигуряват прибирането на учениците в класните стаи и кабинети след биене на първия звънец за влизане.
5. Осигуряват опазване на училищното имущество в определения им за дежурство район и не допускат повреждането му.

(8) Носят отговорност за виновно неизпълнение на задълженията си при допуснати нарушения, отнасящи се до опазване училищната хигиена, дисциплина и ред, живота и здравето на учениците, както и училищното имущество в определения им с график район за дежурство.

(9) При заболяване или отсъствие по уважителни причини на дежурен учител, той бива заместен от друг с допълване на графика за дежурство.

(10) При констатиране на нарушения на установените в училището хигиена, ред и дисциплина, а също и на увреждане на училищно имущество дежурният учител своевременно издирва нарушителя/ите и уведомява ръководството и материално отговорните лица в училището.

(11) В училището е въведено дежурство по указание и график, разработен от заместник-директора по административно-стопанската дейност и утвърден от директора.

Дежурните учители идват 15 минути преди първия учебен час и дежурят до края на учебните занятия, независимо дали имат часове или не; напускане района на дежурството става само по обективни причини след съгласуване с пом.-директора по АСД.

Посрещат учениците и създават организация за нормално протичане на учебните занятия:

Проверяват чистотата на класните стаи, черните дъски и т.н.

Напомнят задълженията на дежурните ученици в час;

Уведомяват паралелките, когато има отсъстващи учители.

(12) По време на междучасията следят за дисциплината на учениците, хигиената в класните стаи и коридорите, реда за придвижване по коридорите, и стълбищата и всички разпоредби на ПВР.

(13) Стриктно следят за опазване на материалната база – при констатирани нарушения незабавно уведомяват зам.-директора по АСД.

(14) В големите междучасия при хубаво време съвместно с учителите, имали втори час, организират извеждането на учениците на двора и проветряването на класните стаи.

(15) Контролират изпълнението на задълженията на дежурните ученици в клас.

(16) Полагат усилия за предотвратяване на конфликти ситуации между учениците - сбивания, наранявания по непредпазливост и др. При констатирани такива незабавно уведомяват медицинското лице и ръководството на училището.

(17) При наличие на външни лица в учебната сграда, незабавно уведомяват охраната на училището или зам.-директора по АСД.

(18) Класните ръководители:

Отговарят за реда и дисциплината в междучасията;

Хигиената по коридорите и площадките на училището;

Съдействат за опазване на материалната база.

(19) Заместник на отсъстващ учител, дежурен за деня, се осигурява от зам.-директора по АСД.

(20) Класните ръководители на първи клас осъществяват непрекъснато дежурство при своите класове.

(21) Учител, който е и класен ръководител има следните задължения:

- да следи за успеха и развитието на учениците от съответната паралелка за спазване на училищната дисциплина, както и за уменията им за общуване с учители и ученици и

интегрирането им в училищната среда като периодично и своевременно информира родителите;

- да анализира и оценява рисковите фактори върху учениците от паралелката и да предприема превантивни и корективни мерки за справяне с тях;
- да контролира посещаемостта на учебните часове;
- своевременно да уведомява родителите, ако ученикът отсъства от учебни часове както и когато спрямо него ще започне процедура за налагане на наказание или други мерки по този правилник;
- да изготвя и предоставя на родителя характеристика за всеки ученик;
- да организира и провежда учителски срещи;
- да осъществява постоянна връзка с останалите класни ръководители, да подпомага специалистите, които работят с паралелката, да води редовно и да съхранява учебната документация на паралелката;
- не може да обсъжда публично въпроси, свързани с успеха и поведението на отделните ученици;
- на първата родителска среща за учебната година класния ръководител предоставя на родителите информация за графика на приемното време;
- в края на всяка учебна година класният ръководител изготвя характеристика за всеки ученик от паралелката, в която прави преценка за развитието на ученика в образователно-възпитателния процес и за спазване на училищната дисциплина. В характеристиката се посочват както положителните, така и отрицателните страни в развитието на ученика. Характеристиката се предоставя от класния ръководител на родителя срещу подпис.
- При завършване на основно и на средно образование класният ръководител изготвя цялостна характеристика за развитието на ученика. Характеристиката е неразделна част от свидетелството за основно образование, съответно от дипломата за средно образование.
- Характеристика се изготвя и в случаите на преместване на ученици в друго училище.

Раздел III

Повишаване квалификацията на учителите, директорите и другите педагогически специалисти

Чл. 152. (1) Повишаването на квалификацията е непрекъснат процес на усъвършенстване и обогатяване компетентностите на педагогическите специалисти за ефективно изпълнение на изискванията на изпълняваната работа и за кариерно развитие.

(2) Планирането, координирането, управлението и контролът на дейностите за повишаване квалификацията на педагогическите специалисти се осъществяват на национално, регионално, общинско и училищно ниво.

(3) Педагогическите специалисти са длъжни ежегодно да повишават квалификацията си с цел подобряване качеството на работата им и повишаване резултатите и качеството на подготовка на децата и учениците.

(4) Директорите на детски градини, училища и центрове за подкрепа за личностно развитие са длъжни да осигуряват необходимите условия за повишаване квалификацията на педагогическите специалисти.

Чл. 153. (1) Повишаването на квалификацията на педагогическите специалисти се извършва от специализирани обслужващи звена, от висши училища и научни организации.

Повишаването на квалификацията на педагогическите специалисти се извършва и от обучителни организации, чиито програми за обучение са одобрени при условията и по реда на тази глава.

(2) Повишаването на квалификацията на педагогическите специалисти по ал. 1 се измерва чрез система от квалификационни кредити и се удостоверява с документ. Системата от квалификационни кредити се определя с държавния образователен стандарт за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти.

(3) Педагогическите специалисти са длъжни да повишават квалификацията си по програми на организациите по ал. 1 в не по-малко от 48 академични часа за всеки период на атестиране.

(4) Държавата създава условия за повишаване квалификацията на педагогическите специалисти по ал. 3.

(5) Повишаването на квалификацията, извършена от организации извън ал. 1, се признава чрез квалификационни кредити от началника на съответното регионално управление на образованието след заявление на педагогическия специалист при условия и по ред, определени с държавния образователен стандарт за статута и развитието на учителите, директорите и другите педагогически специалисти.

Чл. 154. (1) Повишаването на квалификацията на педагогическите специалисти може да се организира в и от училището чрез обмяна на добри практики в различни форми, както и по международни и национални програми. Вътрешноинституционалната квалификация се измерва в академични часове и за нея не се присъждат квалификационни кредити.

(2) Детските градини, училището осигурява условия за повишаване на квалификацията по ал. 1 в не по-малко от 16 академични часа годишно за всеки педагогически специалист.

Чл. 155. (1) Повишаването на квалификацията се осъществява по програми и във форми по избор на педагогическия специалист в съответствие с професионалния профил на изпълняваната длъжност, с професионалното развитие на педагогическия специалист, с резултата и препоръките от атестацията му, както и с националната, регионалната, общинската и училищната политика.

(2) Повишаването на квалификацията на конкретния педагогически специалист е насочено и към напредъка на учениците, както и към подобряване на образователните им резултати.

Чл. 156. (1) Въз основа на достигнатото равнище на квалификация педагогическите специалисти може да придобиват професионално-квалификационни степени.

(2) По-високото равнище на квалификация е основа за придобиване на по-висока професионално-квалификационна степен.

(3) Професионално-квалификационните степени се присъждат от висши училища, които провеждат обучение за придобиване на професионална квалификация "учител" и имат програмни акредитации за провеждане на обучение за придобиване на образователно-квалификационна степен "магистър" по специалност от професионално направление съгласно Класификатора на областите на висше образование и професионалните направления и за придобиване на образователна и научна степен "доктор" по докторска програма, съответстваща на учебен предмет от училищната подготовка.

(4) Професионално-квалификационните степени и условията и редът за придобиването им се определят с държавния образователен стандарт за статута и професионалното развитие на педагогическите специалисти.

Чл. 157. (1) Постигнатите компетентности се отразяват в професионално портфолио на

педагогическия специалист. Професионалното портфолио се съставя от педагогическия специалист и включва разработени материали, които доказват активното му участие в реализирането на политиката на детската градина или училището, професионалните му изяви, професионалното му усъвършенстване и кариерното му израстване, както и постигнатите резултати с децата и учениците.

(2) Професионалното портфолио подпомага атестирането и самооценяването на педагогическия специалист.

(3) Целите, функциите и съдържанието на професионалното портфолио се определят с държавния образователен стандарт за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти.

Раздел IV

Кариерно развитие на педагогическите специалисти

Чл. 158. (1) Кариерното развитие е процес на усъвършенстване на компетентности при последователно заемане на учителски или възпитателски длъжности или при придобиване на степени с цел повишаване качеството и ефективността на образованието.

(2) Учителските длъжности са:

1. учител;
2. старши учител;
3. главен учител.

Педагогическите специалисти са лица, които в съответствие с придобитото образование и професионална квалификация, заемат длъжности в системата на училищно образование и изпълняват функции, свързани с:

1. обучението, възпитанието, социализацията и подкрепата за личностно развитие на и учениците от училището;
2. управлението на училището;

(3) Лицата, които заемат учителски длъжности, имат функции, свързани с подготовка, организиране и провеждане на обучението, възпитанието, социализацията и подкрепата на учениците.

(4) Длъжността „учител“ включва следните функции:

1. планиране на образователния процес и/или на дейностите по самоподготовка, организиран отход, физическа активност и занимания по интереси при отчитане на възрастовите, индивидуалните възможности и особености и специални образователни потребности на децата и учениците, както и на възможностите за развитието им;
2. организиране и провеждане на образователния процес, на самоподготовката, организиран отход, физическата активност и заниманията по интереси на учениците, използване на ефективни методи на обучение, на информационните и комуникационни технологии, създаване и поддържане на стимулираща и подкрепяща образователна среда и позитивна дисциплина, които насърчават развитието на учениците, на коректни взаимоотношения, конструктивно общуване и сътрудничество както между учител и учениците и между самите ученици, така и между учител и родител;
3. оценяване напредъка на учениците и на степента на усвояване на предвидените компетентности, насърчаване на постиженията или оказване на необходимата подкрепа и съдействие за пълноценното им интегриране в образователната и социалната среда, съобразно специфичните им потребности;
4. сътрудничество и участие в екипи за подкрепа на личностното развитие на учениците, съвместно с други педагогическите специалисти, взаимодействие с други институции и организации за осъществяване на подкрепа за личностно развитие на учениците;

5. контролиране, насърчаване и отчитане участието на учениците в образователния процес и своевременно информироване на класния ръководител за допуснати отсъствия и възникнало проблемно поведение с цел набелязване на мерки за преодоляване;

6. отговорност за живота и здравето на учениците както по време на образователния процес в педагогическа ситуация или в учебен час, така и по време на организирания допълнителни дейности или занимания по интереси;

7. участие в провеждането на национално външно оценяване, държавни зрелостни изпити и държавни изпити за придобиване на квалификация – като квестори, оценители, консултанти и други;

8. участие в оценяването и избор на подходящи учебни помагала, на учебник или на учебен комплект по преподавания учебен предмет, отчитайки спецификата на класа.

(5) Длъжността "старши учител", освен чрез функциите по чл. 4, ал. 1-4 от ДОС се осъществява и чрез функции, свързани с:

1. провеждането на вътрешноинституционалната квалификация:

а) по съответните учебен предмет, модул или образователни направления

б) планира, организира и провежда методическа дейност

2. участие в:

а) подготовката на изпитни материали: тестове, задачи, задания и критерии за оценяване на знанията и уменията на учениците по съответния учебен предмет или модул;

б) диагностика и оценка на резултатите на учениците, напредъка и необходимостта от допълнителна работа;

в) провеждането на външно оценяване и държавни зрелостни изпити;

г) провеждането на училищен кръг на олимпиади, конкурси, състезания и други извънкласни форми и дейности;

3. обобщаване и анализиране на резултатите, получени от:

а) проследяването на постиженията на децата по възрастови групи;

б) оценяването на входното и изходното равнище и/или от външно оценяване по съответния учебен предмет или модул на ниво клас;

(6) Длъжността "главен учител" се осъществява чрез функции, свързани с:

1. подпомагане разработването на стратегията за развитие на институцията, с актуализирането ѝ и с отчитането на изпълнението ѝ;

2. планиране на вътрешноинституционалната квалификация чрез участие в подготовката на план за квалификационната дейност като част от годишния план за дейността на институцията, организиране и координиране на методическата дейност;

3. организиране и координиране на обмяната на добри практики в училището, ориентирани към повишаване качеството на обучение и прилагането на интерактивни методи за работа с учениците;

4. участие в подготовката и провеждането на дейностите, свързани с:

а) национално външното оценяване и държавните зрелостни изпити в училището;

б) обобщаването на резултатите от националното външно оценяване и от държавните зрелостни изпити за училището;

в) олимпиади, състезания, конкурси, пленери и други извънкласни форми и дейности, когато областен или национален кръг се провеждат в съответното училище.

5. консултиране на лицата, заемащи длъжността "учител" и длъжността "старши учител" в училището, при оценяването на индивидуалните потребности и на напредъка на учениците;

6. подпомагане и консултиране на лицата, заемащи длъжността "учител" и длъжността "старши учител" по отношение на самооценяването в процеса на атестиране и диференцирано заплащане.

(7) Длъжностите „старши учител“ и „главен учител“ имат и функции, свързани с:

1. наставничество:

а) за подпомагане на новоназначени учители и оказване на методическа подкрепа за ефективно включване в образователния процес, мотивиране за професионално усъвършенстване и кариерно развитие като наставник;

б) чрез ръководене на самостоятелното участие в образователния процес на „стажант-учители“ като „учител-наставник“;

в) за осъществяване на методическа и организационна подкрепа на учители при ниска оценка в резултат на атестирането;

2. консултиране и подпомагане на лицата, заемащи длъжност „учител“, с цел кариерното им развитие;

3. разработването на училищните учебни планове, учебни програми, иновативни и авторски програмни системи в случаите, предвидени в държавните образователни стандарти;

4. организиране и координиране на дейности по разработване на проекти и участие в изпълнението им.

(8) Лица, които заемат учителска длъжност и са класни ръководители, имат и следните допълнителни функции:

1. формиране на умения за работа в екип и за изграждане на позитивен организационен климат, като поощрява уменията на учениците за общуване и за интегриране в училищната и социалната среда;

2. подкрепа на ученическото самоуправление чрез включване в дейности по изготвянето на:

а) план за часа на класа с теми от глобалното, гражданското, здравното и интеркултурно образование, за кариерното им ориентиране и други;

б) правила за поведението на паралелката, съобразени с Етичния кодекс на училищната общност съвместно с учениците;

3. своєвременното информиране на родителите за:

а) програмната система, по която работи училищния учебен план, по който се провежда обучението в училището, седмичното разписание и възможностите за избор на допълнителни форми на педагогическо взаимодействие или на занимания по интереси;

б) успеха и развитието на децата им в процеса на обучение, възпитание и социализация, за спазването на правилата в училището и на Етичния кодекс с цел приобщаване към училищната общност;

в) възможностите и формите за обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие на ученика, за определения график на допълнителното обучение и на допълнителните консултации по учебни предмети, за предлаганите занимания по интереси;

г) допуснати отсъствия и възникнало проблемно поведение с цел набелязване на мерки за преодоляване;

4. консултиране на учениците и на родителите по въпроси, свързани с кариерното ориентиране, с оглед осигуряването на подходяща среда за максимално развитие на заложите и на уменията им;

5. прави мотивирано писмено предложение до директора на училището за налагането на санкция „забележка“ или „преместване в друга паралелка на същото училище“ на ученик във връзка с неизпълнение на задълженията му и за преодоляване на проблемно поведение;

6. спазва изискванията за оформяне и съхранение на документите на групата или паралелката.

(9) Лицата, които заемат възпитателска длъжност имат функции, свързани с организирането и провеждането на самоподготовката на учениците, на заниманията по интереси в свободното им време, с възпитанието, социализацията и подкрепата им в ученическите обществения.

(10) Кариерното развитие на педагогическите специалисти, с изключение на

учителите, се осъществява чрез последователно придобиване на втора и първа степен. Присъждането им се извършва от работодателя. Степените не се запазват

при прекратяване на трудовото правоотношение.

(11) Основа за кариерно развитие на педагогическите специалисти са учителският стаж, получените квалификационни кредити, придобитата професионално-квалификационна степен, както и резултатите от атестирането им.

(12) По-големият брой квалификационни кредити и по-високата професионално-квалификационна степен са основание за по-бързо кариерно развитие на педагогическите специалисти, независимо от учителския стаж.

Чл. 159. (1) Атестирането е процес на оценяване на съответствието на дейността на учителите, директорите и другите педагогически специалисти с професионалния им профил, с изискванията за изпълнение на длъжността, както и със стратегията за развитие на училището

(2) Атестирането на учителите и другите педагогически специалисти се извършва на всеки 4 години от атестационна комисия, определена от работодателя, съгласувано с педагогическия съвет, като в нейния състав задължително се включват:

1. представители на работодателя, на регионалното управление на образованието и на педагогическия съвет – при атестиране на учителите и другите педагогически специалисти.

(3) В състава на комисията може да се включват и други членове, определени в държавния образователен стандарт за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти.

(4) Редът за назначаване на комисията по ал. 2, скалата на оценяване, критериите и процедурата за атестиране се определят в държавния образователен стандарт за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти. За всеки се попълва атестационна карта.

(5) Оценката от атестирането освен за кариерното развитие може да служи и за насочване за повишаване на квалификацията и поощряване на атестирания педагогически специалист.

(6) При получена най-ниска оценка от атестирането работодателят заедно с атестационната комисия:

1. правят анализ на причините, довели до ниската оценка;

2. изработват план за методическо и организационно подпомагане на получилия ниска оценка учител, директор или друг педагогически специалист;

3. определят наставник или наставници, които да осъществят методическа и организационна подкрепа;

4. представят в регионалното управление на образованието в едномесечен срок от провеждането на атестирането документите по т. 1, 2 и 3 за осигуряване на методическа подкрепа.

(7) В случаите по ал. 6 повторно атестиране на лицето се извършва една година след предприемане на мерките по ал. 6, т. 1, 2 и 3.

(8) Ако при атестирането по ал. 7 отново е получена най-ниска оценка, лицето се освобождава от длъжност при условията на чл. 328, ал. 1, т. 5 от Кодекса на труда.

(9) При получена оценка от атестирането с една степен по-висока от най-ниската се прилагат мерките по ал. 6, т. 1, 2 и 3.

Раздел V

Информационен регистър на одобрените програми за повишаване квалификацията на педагогическите специалисти

Чл.160. (1) Съществува информационен регистър на одобрените програми за обучение за повишаване квалификацията на педагогическите специалисти.

Чл.161. Програми за обучение за повишаване квалификацията на педагогическите специалисти за одобрение и вписване в регистъра може да представят:

1. лица, регистрирани по реда на Търговския закон, на Закона за юридическите лица с нестопанска цел или на Закона за кооперациите;

2. лица, учредени в съответствие със законодателството на друга държава членка.

Чл.162. (1) Производството за одобряване на програмите за обучение за повишаване квалификацията на педагогическите специалисти започва по писмено заявление на лицата по чл. 160.

(2) Заявленията и приложените към тях документи може да се подават всяка година от 1-во до 15-о число на месеците ноември и април.

Раздел VI

Поощряване и награждаване на педагогическите специалисти

Чл. 163. (1) Педагогическите специалисти се поощряват с морални и материални награди за високи постижения в предучилищното и училищното образование.

Чл. 164. (1) Педагогическите специалисти може да бъдат награждавани с отличия и награди за образцово изпълнение на задълженията си със заповед на работодателя си.

(2) Учителите и учениците се поощряват с грамоти и други морални награди за постигнати високи резултати в обучението, възпитанието, за високи постижения в учебната, извънкласната и извънучилищна дейност.

Глава дванадесета

ИНФОРМАЦИЯ И ДОКУМЕНТИ

Чл. 165. (1) Документите в системата на училищното образование се създават, обработват и съхраняват при спазване на държавния образователен стандарт за информацията и документите.

(2) Държавният образователен стандарт по ал. 1 урежда:

1. видовете документи в системата на предучилищното и училищното образование;

2. изискванията към формата и съдържанието на всеки от документите по т. 1;

3. условията и реда за водене на информационни регистри;
 4. условията и реда за приемане, отчитане и унищожаване на документи с фабрична номерация;
 5. документите, които се създават, обработват и съхраняват в електронен вид.
- Чл. 166.** Документите, издавани или водени от училището се попълват на български книжовен език .

Глава тринадесета

ОРГАНИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ

Чл. 167. (1) Орган за управление и контрол на училището е директорът.

(2) Директорът по ал. 1 управлява и представлява съответната институция.

Чл. 168. (1) Директорът организира и контролира цялостната дейност на институцията в съответствие с правомощията, определени с държавния образователен стандарт за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти.

.

Чл. 169. При управлението и контрола на учебната и административно-стопанската дейност директорът се подпомага от заместник-директори.

Чл. 170. При отсъствие на директора за срок, по-малък от 60 календарни дни, той се замества от определен със заповед за всеки конкретен случай заместник-директор, а при невъзможност – от определен със заповед педагогически специалист от институцията. Заповедта се издава от директора, а при невъзможност – от съответния орган по чл. 217, ал. 1 – 4 от ЗПУО.

Чл.171. (1) Специализиран орган за разглеждане и решаване на основни педагогически въпроси в училището е педагогическият съвет.

(2) Педагогическият съвет включва в състава си всички педагогически специалисти и заместник-директорите без норма на преподавателска работа.

(3) Директорът е председател на педагогическия съвет.

(4) В заседанията на педагогическия съвет с право на съвещателен глас може да участват представители на обществения съвет, настоятелството, медицинското лице, което обслужва училището ученици, както и други лица.

(5) Директорът на училището в качеството си на председател на педагогическия съвет кани писмено представителите на обществения съвет и на настоятелството на заседанията на педагогическия съвет, като им предоставя възможно най-пълна информация по въпросите, които предстои да бъдат обсъждани.

Чл. 172. (1) Педагогическият съвет в училището:

1. приема стратегия за развитие на училището за следващите 4 години с приложени към нея план за действие и финансиране;
2. приема правилник за дейността на училището;

3. приема училищния учебен план;
 4. приема формите на обучение;
 5. приема годишния план за дейността на училището;
 6. приема учебни планове за индивидуална форма на обучение;
 7. приема мерки за повишаване качеството на образованието;
 8. приема програма за превенция на ранното напускане на училище;
 9. приема програма за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на децата и учениците от уязвими групи;
 10. предлага на директора разкриване на занимания по интереси;
 11. прави предложения на директора за награждаване на ученици и за налагане на съответните санкции в предвидените в този закон случаи;
 12. определя училищни символи и ритуали и други отличителни знаци;
 13. определя ученически униформи;
 14. участва със свои представители в създаването и приемането на етичен кодекс на училищната общност;
 15. запознава се с бюджета на детската градина, училището и центъра за подкрепа за личностно развитие, както и с отчетите за неговото изпълнение;
 16. периодически, най-малко три пъти през една учебна година, проследява и обсъжда нивото на усвояване на компетентности от учениците и предлага съвместни мерки между учителите с цел подобряване на образователните резултати;
 17. упражнява други правомощия, определени с нормативен акт.
- (2) Документите по ал. 1, т. 1 – 5 и т. 7 – 9 се публикуват на интернет страницата на детската градина, училището или центъра за подкрепа за личностно развитие

Глава четиринадесета

ОБЩЕСТВЕНИ СЪВЕТИ

Чл. 173. (1) С цел създаване на условия за активни и демократично функциониращи общности към училището се създава обществен съвет.

(2) Общественият съвет е орган за подпомагане на развитието на училището и за граждански контрол на управлението му.

Чл. 174. (1) Общественият съвет се състои от нечетен брой членове и включва един представител на финансиращия орган и най-малко трима представители на родителите на ученици от съответната институция

(2) Представителите на родителите се излъчват от събрание на родителите, свикано от директора на училището. На събраниято се определя броят на представителите на родителите и се избират и резервни членове на обществения съвет.

(3) Председателят на обществения съвет се избира от членовете му.

(4) Членовете на обществения съвет се определят за срок не по-дълъг от три години.

Чл. 175. (1) Общественият съвет се свиква на заседание най-малко 4 пъти годишно, като задължително провежда заседание в началото на учебната година.

(2) С право на съвещателен глас в работата на обществения съвет на училището участват поне трима представители на ученическото самоуправление.

(3) С право на съвещателен глас в работата на обществения съвет на училището участва и представител на настоятелството.

(4) В заседанията на обществения съвет могат да бъдат канени и служители на институцията, на регионалното управление на образованието, експерти, на синдикатите, на юридическите лица с нестопанска цел и други

заинтересовани лица.

Чл. 176. (1) Директорът на училището има право да присъства на заседанията на общественения съвет и да изразява становище по разглежданите въпроси.

(2) Директорът е длъжен при поискване от общественения съвет да предоставя всички сведения и документи, необходими за дейността му.

(3) При необходимост директорът може да отправи искане до председателя на обществения съвет за свикването му.

Чл. 177. (1) Общественият съвет в училището:

1. одобрява стратегията за развитие на училището и приема ежегодния отчет на директора за изпълнението ѝ;

2. участва в работата на педагогическия съвет при обсъждането на програмите по чл.

171, ал. 1, т. 8 и 9 и при обсъждане на избора на ученически униформи;

3. предлага политики и мерки за подобряване качеството на образователния процес въз основа на резултатите от самооценката на институцията, външното оценяване – за училищата, и инспектирането на училището;

4. дава становище за разпределението на бюджета по дейности и размера на капиталовите разходи, както и за отчета за изпълнението му.

5. съгласува предложението на директора за разпределение на средствата от установеното към края на предходната година превишение на постъпленията над плащанията по бюджета на училището;

6. съгласува училищния учебен план;

7. участва с представители в комисиите за атестиране на директорите при условията и по реда на държавния образователен стандарт за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти;

8. съгласува избора от учителите в училището по чл. 164, ал. 2 от ЗПУО на учебниците и учебните комплекти;

9. сигнализира компетентните органи, когато при осъществяване на дейността си констатира нарушения на нормативните актове;

10. дава становище по училищния план-прием по чл. 143, ал. 1 от ЗПУО;

11. участва в създаването и приемането на етичен кодекс на училищната общност.

(2) При неодобрение от обществения съвет на актовете по ал. 1, т. 1 и 6 те се връщат с мотиви за повторно разглеждане от педагогическия съвет. При повторното им разглеждане педагогическият съвет се произнася по мотивите и взема окончателно решение.

Чл. 178. Условията и редът за създаването, устройството и дейността на обществения съвет се уреждат с правилник, издаден от министъра на образованието и науката.

Глава петнадесета

УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО

Чл. 179. (1) Управление на качеството е непрекъснат процес на организационно развитие, основан на анализиране, планиране, изпълнение на дейностите, оценяване и внасяне на подобрения в работата на училището.

(2) Анализирането, планирането, изпълнението на дейностите и внасянето на подобрения в работата на училището се извършват при условия и по ред, определени с държавния образователен стандарт за управлението на качеството в институциите.

(3) Оценяването се извършва чрез самооценяване и инспектиране.

(4) Самооценяването се извършва при условия и по ред, определени с държавния образователен стандарт за управлението на качеството в институциите, а инспектирането – при условия и по ред, определени с държавния образователен стандарт за инспектирането на

училището.

Чл. 180. Самооценяването е насочено към изготвяне на вътрешна оценка на качеството на предоставяното образование чрез дейности, процедури и критерии, определени от училището.

Чл. 181. (1) Инспектирането е процес на изготвяне на цялостна независима експертна оценка на качеството на предоставяното от училището образование в определен момент на дейността им и определяне на насоките за подобряване.

(2) Инспектирането се извършва по критерии и индикатори, групирани по области за инспектиране.

(3) На всеки 5 години се извършва поне по една инспекция на училището.

Чл. 182. (1) За извършване на инспектирането се създава Национален инспекторат по образованието като юридическо лице на бюджетна издръжка към Министерския съвет със седалище София.

Чл. 183. (1) Всяка инспекция се извършва от вътрешни и външни инспектори.

Глава шестнадесета

ФИНАНСИРАНЕ И ИМУЩЕСТВО

Раздел I

Финансиране

Чл. 184. (1) Дейностите в системата на училищното образование се финансират със средства от държавния бюджет, бюджетите на общините, европейски фондове и програми и други източници.

Чл. 185. Средствата от държавния бюджет за финансиране на дейности в системата на училищното образование се планират ежегодно в размер не по-нисък като сума и като процент от брутният вътрешен продукт спрямо заложеното в държавния бюджет за предходната година.

Чл. 186. (1) Средствата по чл. 280, ал. 3, т. 1 от ЗЗПОУ се разпределят между бюджетите на първостепенните разпоредители с бюджет, финансиращи училището, въз основа на броя на учениците и на стандарт за ученик, определен с акт на Министерския съвет. Стандартът определя размера на средствата от държавния бюджет за конкретна дейност за един ученик за съответната година.

Чл. 187. (1) Средствата за подпомагане на равния достъп и за подкрепа за личностно развитие включват:

1. ученически стипендии;
2. транспорт на ученици;
3. закупуване на учебници и учебни комплекти за безвъзмездно ползване и за училищната библиотека;
4. целодневна организация на учебния ден и хранене;
5. дейности, свързани с общата подкрепа за личностно развитие;
6. дейности, свързани с допълнителната подкрепа за личностно развитие;

7. дейности, свързани с ученическия отдих и спорт;
8. реализиране на училищни програми за превенция на отпадането от училище и за намаляване броя на преждевременно напусналите;
9. подкрепа за ученици с изяви дарби;

10. други дейности, спомагащи за повишаване на обхвата и равния достъп до образование.

(2) За учениците от населени места, в които няма училище, задължително се осигуряват средства от държавния бюджет за транспорт до училище и обратно.

(3) Средствата за изпълнение на дейностите за ресурсно подпомагане на учениците със специални образователни потребности се предоставят на училището.

Чл. 188. (1) Средствата за развитие на училището включва:

1. разходи за подобряване на материалната база;
2. средства за повишаване на качеството на обучението;
3. средства за развитие и за подпомагане на педагогическите специалисти по чл.219.ал.5 от ЗПУО
4. библиотечно-информационно осигуряване;
5. други разходи, насочени към подобряване на физическата среда и на образователния процес.

(2) Средствата по ал. 1, т. 2 се предоставят за високи или за ниски образователни резултати и се използват, както следва:

1. за допълнително финансиране на дейностите им и/или за поощряване на педагогическите специалисти;
2. за реализиране на програми или отделни мерки за повишаване на образователните резултати.

Чл. 189. Училището прилага система на делегиран бюджет

Чл. 190. Директорът представя на общественния съвет и пред общото събрание на работниците и служителите тримесечни отчети за изпълнението на бюджета на училището в срок до края на месеца, следващ съответното тримесечие.

Чл. 191. (1) Собствените приходи на училището са:

1. приходите от наем на недвижими имоти и движими вещи;
2. приходите от права на интелектуална собственост;
3. приходите от дарения и завещания;
4. други приходи, определени с нормативен акт.

Чл. 192. Допълнителното финансиране по чл. 282, ал. 21, т. 3 от ЗПУО се предоставя:

1. по решение на първостепенния разпоредител с бюджет, по ред и условия, определени от него;
2. за паралелки с брой на учениците под нормативно определения минимум, определено като размер с подзаконов нормативен акт;
3. за плащания, дължими от институции, прилагащи система на делегиран бюджет в рамките на текущата година, като тези средства подлежат на възстановяване по бюджета на първостепенния разпоредител с бюджет за сметка на бюджета на институцията, прилагаща система на делегиран бюджет за следващата година, при условия и по ред, определени от първостепенния разпоредител с бюджет.

РАЗДЕЛ II ИМУЩЕСТВО

Чл. 193. (1) Имотите, предоставени за управление, са публична държавна, съответно публична общинска собственост.

ГЛАВА СЕДЕМНАДЕСЕТА НАСТОЯТЕЛСТВА

Чл. 194. (1) Настоятелствата са независими доброволни сдружения за подпомагане дейността на образователната институция.

(2) Към училището се създава само едно настоятелство.

(3) Настоятелството е юридическо лице с нестопанска цел за осъществяване на общественополезна дейност и организира дейността си при условията и по реда на Закона за юридическите лица с нестопанска цел и в съответствие с разпоредбите на този закон, на устава или на учредителния си акт.

Чл. 195. (1) Настоятелството се учредява по инициатива на директора на училището или на родители, учители или общественици.

(2) Лицата по ал. 1 отправят покана за участие в учредително събрание чрез средствата за масово осведомяване и/или лично до видни общественици, дарители, представители на юридически лица.

Чл. 196. (1) Органи на настоятелството са общото събрание и съветът на настоятелите.

(2) Членовете на съвета на настоятелите се избират от общото събрание за срок до 4 години.

(3) Съветът на настоятелите избира измежду членовете си председател.

Чл. 197. За постигане на целите си настоятелството:

1. съдейства за осигуряване на допълнителни финансови и материални средства за училището и контролира целесъобразното им разходване;
2. подпомага изграждането и поддържането на материално-техническата база на училището;
3. съдейства при организиране на ученическото хранене, за осигуряване на транспорт и при решаването на други социално-битови проблеми на учениците, учителите от училището;
4. съдейства за реализирането на програми по проблемите на учениците, за заниманията по интереси, организирания отход, туризъм и спорт с учениците;
5. организира и подпомага обучения на родителите по въпросите на възпитанието и развитието на техните деца;
6. организира обществеността за подпомагане на училището;
7. сигнализира компетентните органи при извършени нарушения в системата на предучилищното и училищното образование.

Глава осемнадесета

АДМИНИСТРАТИВНО НАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 198. (1) Родители, които не запишат децата си, подлежащи на задължително училищно образование в училище се наказват с глоба в размер от 50 до 150 лв.

(2) Родители, които не осигурят присъствието на децата си, подлежащи на задължително образование, записани в дневна форма на обучение, целодневна организация, се наказват с глоба в размер от 50 до 150 лв.

(3) Родители, които не осигуряват присъствието на децата си в допълнителното обучение по чл. 124, ал. 2 от ЗПУО, се наказват с глоба в размер от 50 до 150 лв.

(4) При повторно извършване на нарушението по ал. 1, 2 и 3 глобата е в размер от 100 до 500 лв.

(5) Актовете за установяване на нарушенията по ал. 1, 2, 3 и 4 се съставят от длъжностни лица, определени от кмета на общината.

(6) Наказателните постановления се издават от кмета на общината или от овластено от него длъжностно лице.

(7) Събраните средства от глоби постъпват в приход по бюджета на съответната община и се разходват само за дейности, свързани с подпомагане на равния достъп, както и за развитие на училището.

Чл. 199. Актовете за установяване на нарушения и наказателните постановления по тази глава се съставят, издават и обжалват по реда на Закона за административните нарушения и наказания.

Чл.200. В училището е въведено дежурство по указание и график, разработен от заместник-директора по административно-стопанската дейност и утвърден от директора.

Чл.201. Ученици, учители, служители и друг персонал за осигуряване на безопасни и здравословни условия на труд се инструктират срещу подпис.

(1) Учениците се инструктират на три месеца от класните ръководители, преподавателите по физика, химия, биология и физическа култура.

(2) Щатният персонал се инструктира на всеки 3 месеца от зам. директора по АСД.

Имащите достъп до дневниците нямат право да ги предоставят на учениците по какъвто и да е повод.

(3) След завършване на учебния час дневниците без задържане се поставят на определените места.

(4) Главните книги, книгите за подлежащи, приключените дневници и материалните книги се съхраняват от зам.-директора по УД.

(5) Личните картони и регистрационните книги се съхраняват от директора.

(6) Посочените книги в ал.2 и 3 се предоставят на съответното лице (зам. директор, директор) срещу подпис в книгата.

Чл.202 Учениците, щатният персонал и външните лица възстановяват нанесените имуществени вреди в тридневен срок.

Чл.203. (1) Охрана и пропускателен режим. През делничните дни в училището функционира невъоръжена охрана.

(2) Задълженията на охранителите са уточнени между училището и охранителната фирма.

(3) В училището е изградена система за видеонаблюдение и система за пожароизвестяване.

Чл.204. Учениците и щатният персонал имат право да правят писмени предложения за изменения на Правилника, които се приемат на педагогически съвет.

Чл.205. Директорът може да издава заповеди и наредби, с които да регламентира неуредени с този правилник или с други нормативни актове въпроси.

Чл.206. Класните ръководители запознават учениците и родителите им с Правилника на училището или с извършените в него промени в 10-дневен срок след влизането му в сила.

Чл.207. Помощник-директорът по АСД запознава щатния персонал с Правилника на училището в тридневен срок след влизането му в сила или след назначаване на персонала.

Чл.208. Копие от Правилника за дейността на училището се съхранява в библиотеката.

Организация и провеждане на ИЗПИТИ

Чл. 209. (1) Поправителните изпити се полагат от ученици, когато годишната им оценка по някой от учебните предмети от задължителната или задължителноизбираемата подготовка е Слаб 2.

(2) Поправителните изпити по ал. 1 се полагат върху учебното съдържание за съответния клас.

(3) Поправителните изпити се полагат на не повече от две редовни поправителни сесии през учебната година, за която е формирана годишната оценка.

(4) Редовните поправителни сесии се провеждат след приключване на учебните занятия през юни или юли и от 1 до 13 септември по ред, определен със заповед на директора на училището. За учениците от XII клас редовна поправителна сесия може да се провежда и през месец май.

(5) Учениците, които по здравословни причини, удостоверени с медицински документ, не са се явили на поправителните изпити в сесиите по ал. 3, могат да се явят на поправителна сесия по ред, определен със заповед на директора на училището, но не по-късно от 10 октомври.

(6) Учениците от последния клас на гимназиалната степен, които имат оценка Слаб 2 по учебни предмети от задължителната и задължителноизбираемата подготовка на редовните и/или допълнителната поправителна сесия или не са се явили на поправителни изпити, могат да се явят на поправителни изпити в януарска поправителна сесия и в сесиите по ал. 4.

Чл. 210. (1) Изпитите за промяна на годишна оценка и изпитите за промяна на окончателна оценка се провеждат след приключване на учебните занятия за последния клас на прогимназиалния етап или гимназиалната степен;

(2) Изпитът за промяна на годишна оценка се полага върху учебното съдържание за съответния клас;

(3) Изпитът за промяна на окончателна оценка за гимназиалната степен се полага върху учебното съдържание, изучавано в класовете на етапа/степената, а за прогимназиалния етап – върху учебното съдържание от VII клас;

(4) Изпитите по ал. 1 се полагат при условия и по ред, определени със заповед на директора на училището;

(5) Получената оценка на изпит по ал. 1 е окончателна. Когато получената оценка е Слаб 2, ученикът се явява на поправителен изпит.

(6) Директорът:

1. Назначава със заповед комисии за организиране и провеждане на изпитите за самостоятелна форма на обучение за отделните учебни предмети;
2. Утвърждава график за провеждането на отделните изпити за самостоятелна форма на обучение в рамките на определената сесия;
3. Утвърждава темите за изпитите за самостоятелна форма на обучение за всеки учебен предмет и клас, като ги заверява с подписа си и с печата на училището;
4. Заверява протоколите от изпитите и възлага съхраняването им, заедно с изпитните работи, на ПДУД за отговорно;

5. Контролира организацията и провеждането на сесията и е отговорен за своевременното отразяване на резултатите от изпитите за самостоятелна форма на обучение в съответната документация;

6. Възлага на ПДУД да отрази своевременно резултатите от изпитите за самостоятелна форма на обучение в съответната документация (личен картон за ученици в самостоятелна форма на обучение).

(7) Изпитите за самостоятелна форма на обучение през учебната година се организират за всеки отделен ученик в четири редовни и две поправителни сесии:

- януарска сесия – 11-15 януари;
- февруарска сесия – 22-26 февруари
- сесия – март – 14-18 март
- априлска сесия - 18-22 април;
- юнска сесия /поправителна/ - 1 – 30 юни.
- августовска сесия /поправителна/ - 20 август – 12 септември

1. Продължителността на обучението в един клас за учениците в самостоятелна форма на обучение е една учебна година.

Учениците в самостоятелна форма на обучение могат да се обръщат за консултации и указания във връзка с подготовката си към учителите по учебни предмети в обявените дни и часове за консултации, както и в друго време, след съгласуване с тях.

2. Изпитите се провеждат като практически изпитвания по учебните предмети:

- физическо възпитание и спорт;
- музика - за II - IV клас;
- изобразително изкуство - за II - IV клас;
- домашен бит и техника - II - IV клас;

3. Изпитите се провеждат в две части - писмена и устна, по учебните предмети:

- български език и литература - за II - IV клас;
- чужди езици.

4. Изпитите се провеждат в две части - писмена и практическа, по учебните предмети:

- музика и изобразително изкуство, технологии и предприемачество - за прогимназиалния и гимназиален етап;
- информатика и информационни технологии

5. Продължителността на изпитите е:

за II - IV клас:

- един астрономически час - за изпитите, които се провеждат в писмена форма, и за писмената част от изпитите по български език и английски език.

- устната част от изпитите по български език и английски език е не повече от 20 минути;

за прогимназиален етап:

- два астрономически часа - за изпитите, които се провеждат в писмена форма, и за писмената част от изпитите по чужд език, музика и изобразително изкуство и информационни технологии;

- устната част от изпитите по английски език е не повече от 30 минути;

- три астрономически часа - за информационни технологии за практическата част от изпита;

за гимназиален етап:

- три астрономически часа - за изпитите, които се провеждат в писмена форма, и за писмената част от изпитите по чужди езици, информатика и информационни технологии;

- устната част от изпитите по чужди езици е не повече от 30 минути

- пет астрономически часа - за информатика и информационни технологии за практическата част от изпита;
- (8)** Комисията за организиране и провеждане на изпита се състои от двама учители – квестори, неспециалисти по предмета, по който се провежда изпита.
- (9)** Комисия за проверка на изпита за самостоятелна форма на обучение по съответния учебен предмет;
1. Комисията се състои от двама правоспособни учители, като един от тях е председател;
 2. Комисията подготвя изпитни билети с теми от годишното учебното съдържание в учебната програма за съответния клас;
 3. Всеки член от комисията проверява и оценява писмената работа на всеки ученик (за учебните предмети, по които се полага и устен или практически изпит – оценява и представянето на всеки ученик на устния или практическия изпит);
 4. Членовете на комисията работят независимо един от друг и отразяват оценките си в индивидуален протокол.
- (10)** Окончателната оценка от изпита за самостоятелна форма на обучение се формира както следва:
1. За учебни предмети, по които се полага само писмен изпит – средноаритметична оценка от оценките на всеки от членовете на комисията, изчислена с точност до 1;
 2. За учебни предмети, по които се полага и устен или практически изпит - средноаритметична оценка от оценките на всеки от членовете на комисията, изчислена с точност до 1;
- (11)** Ако една от оценките на изпита за самостоятелна форма на обучение (писмен или устен) е Слаб (2), ученикът се явява през следваща сесия по същия учебен предмет на писмения или на устния изпит, по който е получил слаба оценка;
- (12)** Ако една от оценките на изпита за самостоятелна форма на обучение по предмети, по които се полага писмен и практически изпит, е Слаб (2), ученикът се явява през следваща сесия по същия учебен предмет на писмения или на практическия изпит, на който е получил слаба оценка;
- (13)** Комисията отразява оценките си в окончателен протокол и го предава на ПДУД веднага след приключване на изпита;
- (14)** Получената оценка на изпит за самостоятелна форма на обучение е окончателна, ако е различна от Слаб (2) ;
- (15)** Учениците, които се обучават в самостоятелна форма на обучение, продължават образованието си в следващ клас, след като са положили успешно изпитите по всички учебни предмети, предвидени в учебния план.
- (16)** За обучение в самостоятелна форма на обучение в съответния клас се подава заявление в срок до 14 септември.

Чл.211. Всички преподаватели провеждат консултации по утвърден от директора график.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

1. Ученик в риск е :

- а) без родителска грижа или чиито родители са починали, неизвестни, лишени са от родителски права или родителските им права са ограничени;
- б) жертва на злоупотреба, насилие, експлоатация или всякакво друго нехуманно или унижително отношение или наказание във или извън семейството му;

в) в опасност от увреждане на неговото физическо, психическо, морално, интелектуално и социално развитие.

2. Ученик с изяви дарби е с трайни способности и постижения в областта на науката, изкуството или спорта, надвишаващи постиженията на неговите връстници.

3. "Квалификационен кредит" е измерител на времето, в което педагогическият специалист се е обучавал за повишаване на квалификацията си по програми на организациите по чл. 222, ал. 1. Един квалификационен кредит се присъжда за 16 академични часа, от които не по-малко от 8 академични часа са присъствени.

4. "Ключови компетентности" са комплекс от взаимозависими знания, умения и нагласи или отношения, необходими за личностното развитие на индивида през целия живот, за изграждането на активна гражданска позиция и участие в социалния живот, както и за пригодността му за реализация на пазара на труда, определени на национално равнище в съответствие с Европейската референтна рамка за ключовите компетентности за учене през целия живот, приета с Препоръка на Европейския парламент и на Съвета от 18 декември 2006

5. "Курс за ограмотяване" е обучение за придобиване на компетентности за началния етап на основното образование, достатъчни за продължаване на образованието в следващ етап.

6. "Майчин език" е езикът, на който говорят в семейството си:

а) учениците от етническите малцинствени групи, които традиционно или в значителна степен населяват територията на Република България;

б) децата на гражданите на държави – членки на Европейския съюз, на Европейското икономическо пространство и на Конфедерация Швейцария, упражняващи трудова дейност на територията на Република България.

7. "Образователна среда" е съвкупност от условия, фактори и елементи, гарантиращи ефективно протичане на образователния процес и активно взаимодействие на всички заинтересовани страни за постигане на устойчивост при функционирането на системата на училищното образование.

8. "Отпадане от училище" е отписването от училище на ученик до 18-годишна възраст на основание чл. 173, ал. 2, т. 2 и 3 от ЗПУО преди завършване на последен гимназиален клас, ако лицето не е записано в друго училище.

9. "Повторно" по смисъла на чл. 347 – 351 от ЗПУО е нарушението, извършено след една година от влизането в сила на наказателното постановление, с което на лицето е наложено наказание за същото нарушение.

10. "Преждевременно напуснал училище" е лице на възраст между 18 и 24 години, завършило най-много основно образование, което не участва в никаква форма на образование или обучение.

11. "Приобщаващо образование" е процес на осъзнаване, приемане и подкрепа на индивидуалността на всеки ученик и на разнообразието от потребности на всички ученици чрез активиране и включване на ресурси, насочени към премахване на пречките пред ученето и научаването и към създаване на възможности за развитие и участие на учениците във всички аспекти на живота на общността.

12. "Родител" е лицето, което упражнява родителските права по смисъла на Семейния кодекс.

13. "Специални образователни потребности" на ученик са образователните потребности, които може да възникнат при сензорни увреждания, физически увреждания, множество увреждания, интелектуални затруднения, езиково-говорни нарушения, специфични нарушения на способността за учене, разстройства от аутистичния спектър, емоционални и поведенчески разстройства.

14. "Ученик с хронични заболявания" е ученик със среднотежки, компенсирани и

реконвалесцентни форми на съответното хронично заболяване.

15. "Учител-наставник" е учител, който подпомага стажант-учител или новоназначен учител и му оказва методическа подкрепа за ефективното включване в образователния процес, мотивира професионалното усъвършенстване и кариерно развитие.

16. "Финансиращ орган" е първостепенният разпоредител с бюджет по смисъла на Закона за публичните финанси, от чийто бюджет се финансират дейностите в училището.

Настоящият правилник е приет с Решение № 5 от заседание на Педагогическия съвет с Протокол №12 от 12.09.2018 година и влиза в сила от 17.09.2018 година.